

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ
REGULATORY AUTHORITY FOR PORTS
 Γρ. Λαμπράκη 150, 18535 Πειραιάς
 Τηλ.: 210- 4191966 Fax: 210-4191888
 e-mail : info@raports.gr

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 46/2023

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 112η

ΘΕΜΑ 4 : Παροχή απόψεων της Αρχής, κατ' άρθρο 6.3. (γ) (iv) (Δ) της κυρωθείσας με το άρθρο 1του Ν.4404/2016 Σύμβασης Παραχώρησης, επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ) Πειραιά.

Στις 20 Ιουνίου 2023, ημέρα Τρίτη , ώρα 10:00, τα Μέλη της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής «Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων» (Ρ.Α.Λ.) συνήλθαν στην 112η Συνεδρίαση, δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της Απόστολου Γ. Παπαποστόλου, προκειμένου να συζητήσουν και να λάβουν απόφαση επί των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης.

ΠΑΡΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

1. Παπαποστόλου Γ. Απόστολος	Πρόεδρος
2. Ατταλιώτης Ε. Νικόλαος	Αντιπρόεδρος
3. Αγουρόγιαννης Ν. Παναγιώτης	Εισηγητής
4. Κουφός Γ. Παναγιώτης	Εισηγητής
5. Πολέμης Ε. Διονύσιος (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος
6. Καμπούρης Γ. Φίλιππος (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος
7. Μακρίδης Δ. Παρασκευάς (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος
8. Σταύρου Δ. Πέτρος (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος

ΑΠΟΝΤΑ ΜΕΛΗ:

1. Κουμπάρκης Δ. Γιώργος (μέσω τηλ/ψης)	Μέλος

Χρέη γραμματέως εκτελεί η υπάλληλος της Αρχής ανθυπασπιστής Λ.Σ Δημητριάδη Α.

Στην αρχή της συζητήσεως ο κ. Πρόεδρος ανέφερε ότι φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. Πρωτοκόλλου 3000.0/42417/2023 (Ρ.Α.Λ. 960/8-06-2023) του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, σε συνέχεια της επιστολής υπ' αριθμ. Πρωτοκόλλου 3000.0/32990/2023 (Ρ.Α.Λ. 742/04-05-2023), με την οποία ζητά τη διατύπωση των απόψεων της Αρχής κατ' άρθρο 6.3. (γ) (iv) (Δ) της κυρωθείσας με το άρθρο 1 του Ν.4404/2016 Σύμβασης Παραχώρησης, επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ) Πειραιά.

Ο Εισηγητής κ. Παναγιώτης Ν. Αγουρόγιαννης αναπτύσσει την από 16/06/2023 Εισήγησή τους, που αφορά το ανωτέρω έγγραφο.

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της, και τη σχετική Εισήγηση

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το παρόν ιστορικό συνετάχθη κατόπιν αναζητήσεως των διαθεσίμων, σχετικών με το θέμα, εγγράφων από το αρχείο της Αρχής (Ρ.Α.Λ.).

- 1) Σε ότι αφορά το από 21.02.2017 υποβληθέν στη Ρ.Α.Λ. κείμενο «Προσχέδιο ΣΑΛ (Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα)» της Ο.Λ.Π. Α.Ε., η Ρ.Α.Λ., στην από 10.03.2017 17η συνεδρίασή της (θέμα 4ο), διατύπωσε επισήμως τις απόψεις της, οι οποίες με το υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΛ 111/17.03.2017 έγγραφο διαβιβάστηκαν στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Συνημμένο υπ' αριθ. Σ1).
- 2) Αναφορικά με το από 07.08.2017 κείμενο «Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ)» της Ο.Λ.Π. Α.Ε., η Ρ.Α.Λ., στην από 28.08.2017 23η συνεδρίασή της, διατύπωσε εκ νέου τις απόψεις της, οι οποίες με το υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΛ 440/01.09.2017 έγγραφο διαβιβάστηκαν στη Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε. (Συνημμένο υπ' αριθ. Σ2).
- 3) Σε σχέση με το από 18.01.2018 κείμενο «Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ)» της Ο.Λ.Π. Α.Ε., η Ρ.Α.Λ., στην από 01.03.2018 31η συνεδρίασή της, διατύπωσε τις απόψεις της, οι οποίες με το υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΛ 81/05.05.2018 έγγραφο διαβιβάστηκαν στη Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε. (Συνημμένο υπ' αριθ. Σ3).
- 4) Στις 03/05/2023 (με αρ. πρωτ. ΡΑΛ 742/04.05.23) με την υπ' αριθ. πρωτ. ΓΓΛΠΝΕ 3000.0/32990/2023/03.05.2023 διαβίβαση, με θέμα «Επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα Πειραιά.», απεστάλη, μεταξύ των άλλων αποδεκτών, και στη Ρ.Α.Λ. το 21.04.2023 Σ.Α.Λ., μετά των παραρτημάτων αυτού, για την επί του αντικειμένου του θέματος

διατύπωση των απόψεών της, δυνάμει των προβλέψεων του άρθρου 6.3(γ)(iv)(Δ) της ΣΠ (Συνημμένο υπ' αριθ. Σ4).

- 5) Στις 08/06/2023 (με αρ. πρωτ. ΡΑΛ 960/08.06.23) απεστάλη στη Ρ.Α.Λ. η υπ' αριθ. πρωτ. 3000.0/42417/2023/08.06.2023 υπενθυμιστική επιστολή του Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε., η οποία παραπέμπει στο περιεχόμενο της ανωτέρω πρώτης επιστολής (Συνημμένο υπ' αριθ. Σ5).

2. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Ο ν.2688/1999 «Μετατροπή του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς και του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης σε ανώνυμες εταιρείες.» (Α' 40).
- Ο ν.2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές Σύσταση Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής - Μετατροπή Λιμενικών Ταμείων σε Ανώνυμες Εταιρείες και άλλες διατάξεις.» (Α' 145).
- Ο ν. 3654/2008 «Κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π. Α.Ε.) και Θεσσαλονίκης (Ο.Λ.Θ. Α.Ε.), ρυθμίσεις για το προσωπικό της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. και άλλες διατάξεις.» (Α' 57).
- Ο ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94), άρθρ. 112 και 132.
- Ο ν. 4404/2016 «Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13 Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ΑΕ και άλλες διατάξεις.» (Α' 126).
- Ο ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά COVID εποχή.» (Α' 15), άρθρ. 48-52.
- Ο ν. 4838/2021 «Κύρωση συμφωνίας τροποποίησης της από 24.6.2016 Σύμβασης Παραχώρησης που τιτλοφορείται “Σύμβαση Παραχώρησης σχετικά με τη χρήση και την εκμετάλλευση ορισμένων χώρων και περιουσιακών στοιχείων εντός του Λιμένος Πειραιώς” μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της “ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.”.» (Α' 180).
- Το ΠΔ 19/2016 «Κανονισμός Λειτουργίας και Οργάνωση Υπηρεσιών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)» (Α' 28) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

- Το από **19/01/2023 Π.Δ. (Δ' 32)** με θέμα «Έγκριση Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) λιμένα Πειραιά».
- Η υπ' αριθ. 1000.00/6799/2022 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Ορισμός Προέδρου, Αντιπροέδρου, δύο (2) εισηγητών και πέντε (5) τακτικών μελών της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων (Ρ.Α.Λ.)» (Υ.Ο.Δ.Δ. 563/08.07.2022).
- Η υπ' αριθ. 24/2017 Απόφαση της Ρ.Α.Λ. «Διατύπωση απόψεων Ρ.Α.Λ. στην Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε. επί του από 09.08.2017 κατατεθειμένου κειμένου, αναφερομένου ως “Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα Πειραιά”», ληφθείσα κατά την 23η Συνεδρίαση της Αρχής στις 28.08.2017.
- Η υπ' αριθ. 50/2018 Απόφαση της Ρ.Α.Λ. «Απόψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων επί του κειμένου αναφερόμενου ως “Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα” της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.», ληφθείσα κατά την 31η Συνεδρίαση της Αρχής στις 01.03.2018.
- Η υπ' αριθ. 11/2019 Γνωμοδότηση της Ρ.Α.Λ. «Γνωμοδότηση επί ερωτήματος της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. περί δυνατότητας ή μη αναθεώρησης της Οριστικής Μελέτης της Υποχρεωτικής Επένδυσης 2 “Επισκευή Δαπέδων, Σιδηροτροχιών και γερανογεφυρών (RMG cranes) Προβλήτα Ι Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων”.», ληφθείσα κατά την 54η Συνεδρίαση της Αρχής στις 19.06.2019.
- Το από 18.01.2018 «Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα (Σ.Α.Λ.)» της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε., που ισχύει.
- Τον από **30.03.2017 κατάλογο**, των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών, των άρθρων που αναφέρονται σε «Κυβερνητικό φορέα του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.)» μετά του αντιστοιχούντος κατά περίπτωση αρμοδίου Κυβερνητικού Φορέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 2.4 της κυρωθείσας με το άρθρο 1 του Ν.4404/2016 ΣΠ.
- Η **154/2022** Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος ΣτΕ με αντικείμενο την «*Επεξεργασία σχεδίου προεδρικού διατάγματος*» με θέμα «Έγκριση Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) λιμένα Πειραιά», το οποίο, τελικώς, εγκρίθηκε με το από 19/01/2023 Π.Δ. (Δ' 32).

3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

Κεφάλαια τεκμηρίωσης εισήγησης:

A. Αρμοδιότητα Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

B. Νομικό Πλαίσιο

- 1.1. Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας Ο.Λ.Π.
- 1.2. Διατάξεις του Ν.4404/2016 (Α' 126) και της κυρωθείσας με το άρθρο 1 αυτού ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΔ – ΟΛΠ Α.Ε.
- 1.3. Ζητήματα που τέθηκαν με την 154/2022 Γνωμοδότηση ΣτΕ
- 1.4. Αρμοδιότητα κυβερνητικών φορέων (κατ' άρθρον 2 παρ. 4 της ΣΠ και του συναφούς υπ' αρ. πρωτ. 1100/25810/2017 εγγράφου με το οποίο διαβιβάζεται η από 30-03-2017 επιστολή των κ. Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών).
- 1.5. Λοιπές Διατάξεις

Γ. Πραγματικά Περιστατικά

Δ. Παρατηρήσεις επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα Πειραιά.

Ε. Γενικές Παρατηρήσεις – Σχόλια επί του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. της Ο.Λ.Π. Α.Ε.

ΣΤ. Νομικά ζητήματα επί των εγκρίσεων Περιβαλλοντικών Όρων ιδίως της ΑΕΠΟ

Α. Αρμοδιότητα Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

Η κατ' άρθρον 6.3(γ) της ΣΠ διαδικασία εξέτασης και έγκρισης οιαδήποτε υποβληθέντος προσχεδίου του Σ.Α.Λ. και δη στην η παρ. (iv) του άρθρου αυτού προβλέπει ότι: «Κατά την εξέταση του Προσχεδίου του ΣΑΛ, ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας θα λαμβάνει υπόψη και θα μπορεί να απορρίψει Προσχέδιο του ΣΑΛ για τους εξής περιοριστικά αναφερόμενους λόγους: (Α) [...]. (Β) [...]. (Γ) [...].(Δ) τις απόψεις της ΡΑΛ, του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού ή/και του Λιμενικού Σώματος Ελλάδας, στον βαθμό που σχετίζονται με την προστασία, ασφάλεια και τις λειτουργικές πτυχές του αντίστοιχου σχεδίου του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης».

Περαιτέρω, δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. 1100/25810/2017 από 05.04.2017 επιστολής των κ.κ. Υπουργών ΝΑ.Ν.Π. και ΟΙΚ., διαβιβάστηκε στην Ο.Λ.Π. Α.Ε. ο διεξοδικός κατάλογος των άρθρων της ΣΠ που αναφέρονται σε «Κυβερνητικό Φορέα του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.)» μετά του αντιστοιχούντος, κατά περίπτωση άρθρου, οριζόμενου αρμοδίου Κυβερνητικού Φορέα του Ε.Δ., σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ. 4 του άρθρου 2 της ΣΠ. Εν προκειμένω, δε σύμφωνα με τα εντός του προαναφερθέντος Καταλόγου τεθέντα και δη επί των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 6 της ΣΠ, ως αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του Ε.Δ. προσδιορίζεται η Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε.

Επειδή, η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης του οιουδήποτε προσχεδίου του Σ.Α.Λ. υπαγορεύεται από την ΣΠ (άρθρ. 6, παρ. 3, υποπαρ. γ, περ. iv, υποπερ. Δ), συνεπώς δε σύμφωνα με τις ανωτέρω νομοθετικές διατάξεις, η Ρ.Α.Λ. είναι καθ' ύλην αρμόδια να εξετάσει και να εκφράσει τις απόψεις της επί του εν θέματι ζητήματος.

B. Νομικό Πλαίσιο

1.1. Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας Ο.Λ.Π.

Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς», που ιδρύθηκε με τον ν. 4748/1930 (Α' 166) και αναμορφώθηκε με τον α.ν. 1559/1950 (Α' 252), που κυρώθηκε με τον ν. 1630/1951 (Α' 8), μετετράπη με το άρθρο πρώτο (παρ. 1) του ν. 2688/1999 (Α' 40) σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία» και διακριτικό τίτλο «Ο.Λ.Π. ΑΕ», η οποία λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος. Ακολουθώντας, με τις διατάξεις του άρθρου τριακοστού πέμπτου του ν. 2932/2001 (Α' 145) ορίσθηκε ότι με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Α.Ε. με την επωνυμία «Ο.Λ.Π. ΑΕ», παραχωρείται στη δεύτερη το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που ευρίσκονται εντός της Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Πειραιώς, στη σύμβαση δε αυτή ορίζονται, μεταξύ άλλων, η διάρκεια παραχώρησης του ανωτέρω δικαιώματος, το καταβαλλόμενο τίμημα, το ειδικότερο περιεχόμενο του εν λόγω δικαιώματος, η τιμολογιακή πολιτική της Ο.Λ.Π. ΑΕ σε ετήσια βάση, καθώς και οι υποχρεώσεις της και, ιδιαίτερα, οι σχετικές με την πληρότητα των παρεχομένων από αυτήν υπηρεσιών, τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και της ασφάλειας αυτών. Με το άρθρο πρώτο του ν. 3654/2008 «Κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π. ΑΕ) και Θεσσαλονίκης (Ο.Λ.Θ. Α.Ε.), ρυθμίσεις για το προσωπικό της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 57) κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου η από 13.2.2002 Σύμβαση Παραχώρησης του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Λιμενικής Ζώνης του Λιμένα Πειραιώς, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Ανώνυμη Εταιρεία» (Ο.Λ.Π. Α.Ε.). Με τη σύμβαση αυτή ορίσθηκε ότι παραχωρείται στην Ο.Λ.Π. Α.Ε. το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων, κτιρίων και εγκαταστάσεων της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένα Πειραιώς για χρονικό διάστημα πενήντα ετών, αρχόμενο την 13.2.2002, με τη ρητή διευκρίνιση ότι το παραχωρούμενο δικαίωμα περιλαμβάνει την χρήση και εκμετάλλευση για σκοπούς που σχετίζονται με την παροχή λιμενικών υπηρεσιών και

εξυπηρετήσεων καθώς και την παραχώρηση του ιδίου δικαιώματος ή μέρους αυτού προς τρίτους, για τη συμβατική διάρκεια και υπό τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στη σύμβαση (βλ. τα άρθρα 1, 2 και 4 παρ. 4.1 της Σύμβασης, όπως οι παρ. 2.1 και 4.1 τροποποιήθηκαν από την ΥΑ 8322.03/12/08 (Β' 2372), καθώς και το άρθρο τρίτο παρ. 1 του ν. 3564/2008). Στο δε άρθρο 15 αυτής ορίζεται ότι οι όροι της σύμβασης είναι δυνατόν να τύχουν αναδιαπραγμάτευσης εν όλω ή εν μέρει είτε στις περιπτώσεις που απαιτείται πρόσθετο αντάλλαγμα, είτε σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής των συνθηκών κατά το άρθρο ΑΚ 388. Ουσιώδη μεταβολή των συνθηκών συμφωνείται ότι αποτελεί και οποιαδήποτε μείωση του ποσοστού συμμετοχής του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο της Ο.Λ.Π. Α.Ε. κάτω του ορίου του 51% (παρ. 15.1 περ. iii). Στη συνέχεια, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. υπήχθη στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011 - 2015 του ν. 3985/2011 (Α' 151) και εκδόθηκαν αποφάσεις της προβλεπόμενης στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (Α' 212) Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με τις οποίες μεταβιβάστηκαν, με τη διαδικασία του άρθρου 2 παρ. 4 και 5 του ν. 3986/2011 (Α' 152), από το Ελληνικό Δημόσιο στην ανώνυμη εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) Α.Ε.» (εφεξής ΤΑΙΠΕΔ), χωρίς αντάλλαγμα, στοιχεία της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου με σκοπό τη διάθεσή τους σε επενδυτές για την άντληση δημοσίων εσόδων προοριζόμενων αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Συγκεκριμένα, με τις αποφάσεις 195/27.10.2011 (Β' 2501) και 206/25.4.2012 (Β' 1363) της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων μεταβιβάστηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ (το οποίο έχει αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων – άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3986/2011, Α' 152) για τον ως άνω σκοπό, μεταξύ άλλων περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου, συνολικά (5.775.000 + 12.759.440 =) 18.534.440 μετοχές της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» που αντιστοιχούν σε ποσοστό (23,100% + 51,038% =) 74,138% του μετοχικού κεφαλαίου. Ακολούθως, το ΤΑΙΠΕΔ εξέδωσε την από 5.3.2014 Πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος προς απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.». Όπως αναφέρεται στην Πρόσκληση αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ αποφάσισε να διαθέσει ποσοστό 67% των μετοχών της ως άνω ανώνυμης εταιρείας με συναλλαγή, η οποία θα περιλαμβάνει «Σύμβαση Πώλησης Μετοχών» (ΣΑΜ) στον προτιμητέο επενδυτή που θα προκύψει από διεθνή διαγωνιστική διαδικασία και, ενδεχομένως, «Συμφωνία Μετόχων» (ΣΜ) για την ίδια εταιρεία. Περαιτέρω, οι ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται με την εν λόγω Πρόσκληση ότι το έτος 2002 το Ελληνικό Δημόσιο

συνήψε με την ανώνυμη εταιρεία «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» Σύμβαση Παραχώρησης που κυρώθηκε μεταγενεστέρως με νόμο (βλ. άρθρο πρώτο του ν. 3654/2008, Α' 57), δυνάμει της οποίας παραχωρήθηκε στην εταιρεία «το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης της γης, των κτισμάτων και της υποδομής της χερσαίας λιμενικής ζώνης του Λιμένος Πειραιώς, καθώς και το δικαίωμα σύναψης περαιτέρω παραχωρήσεων αναφορικά με τη λειτουργία αυτού σε τρίτους, έναντι καταβολής κατάλληλου ανταλλάγματος». Περαιτέρω, οι ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται με την ίδια Πρόσκληση του ΤΑΙΠΕΔ ότι η, από έτους 2002, Σύμβαση Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας «Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) Α.Ε.» θα αποτελέσει αντικείμενο αναδιαπραγμάτευσης και, ενδεχομένως, τροποποίησης με σκοπό, μεταξύ άλλων θεμάτων,:

- i) να εισαχθούν περισσότερο λεπτομερείς παράμετροι και προδιαγραφές σχετικά με τις τρέχουσες υποχρεώσεις του Ο.Λ.Π. να παρέχει, φιλοξενεί ή/και υποστηρίζει μία πλήρη σειρά από λιμενικές υπηρεσίες και δραστηριότητες εντός του Λιμένος Πειραιώς,
- ii) να διατηρηθεί η θέση και ο ρόλος του Λιμένος Πειραιώς και να επιτηρηθεί η κεφαλαιώδης εθνική σημασία του ως κύριου θαλάσσιου λιμένα που συνδέει την ηπειρωτική Ελλάδα με τα νησιά του Αιγαίου,
- iii) να ενθαρρυνθεί η επένδυση προκειμένου να βοηθηθεί η αναζωογόνηση των περιοχών/ δραστηριοτήτων κατασκευής και επισκευής πλοίων,
- iv) να στηριχθεί η ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων λειτουργιών και δραστηριοτήτων εντός του Λιμένος Πειραιώς,
- v) να προσδιοριστεί λεπτομερώς η κατάλληλη διαδικασία για τον καθορισμό και την έγκριση από το Ελληνικό Δημόσιο των τιμολογίων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ακτοπλοΐας λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές, κοινωνικές και δημογραφικές παραμέτρους,
- vi) να προκύψουν κατάλληλα κίνητρα και μηχανισμοί αναπροσδιορισμού που να καθορίζουν τα επίπεδα των χρηματικών ανταλλαγμάτων παραχώρησης καταβλητέα από τον Ο.Λ.Π. στο Ελληνικό Δημόσιο και
- vii) να συμφωνηθούν συγκεκριμένες επενδύσεις στο λιμάνι του Πειραιά.

Στην ίδια ως άνω Πρόσκληση ορίσθηκε ότι η διαδικασία για την απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της Ο.Λ.Π. Α.Ε. θα διενεργηθεί σε δύο στάδια (φάσεις). Ειδικότερα, κατά την πρώτη φάση τα ενδιαφερόμενα μέρη θα κληθούν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους και να αποδείξουν ότι πληρούν τα Κριτήρια Προσωπικής Κατάστασης και το Κριτήριο Χρηματοοικονομικής Επάρκειας που ορίζονται λεπτομερώς στην Πρόσκληση, στη συνέχεια δε, τα ενδιαφερόμενα μέρη, των οποίων οι προδιαγραφές ικανοποιούν τα ανωτέρω κριτήρια (προεπιλεγέντα μέρη) θα κληθούν να συμμετάσχουν στη δεύτερη φάση της διαδικασίας, στην οποία θα υποβάλουν δεσμευτικές οικονομικές προσφορές και θα αποδείξουν ότι πληρούν και τα Κριτήρια Τεχνικής Επάρκειας. Τέλος, στην εν λόγω Πρόσκληση ορίσθηκε ότι οι ακριβείς όροι των τροποποιήσεων της Σύμβασης Παραχώρησης στην Ο.Λ.Π. Α.Ε. του προαναφερθέντος αποκλειστικού δικαιώματος και οι εμπορικές

συνέπειες των εν λόγω τροποποιήσεων θα προσδιοριστούν στη δεύτερη φάση της διαδικασίας. Στις 8.4.2016 υπογράφηκε η Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ του ΤΑΙΠΕΔ και του προτιμώμενου επενδυτή, παράρτημα της οποίας (υπ' αρ. 13) αποτέλεσε και το κείμενο της (τροποποιημένης) Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Λ.Π. Α.Ε. Στη συνέχεια εκδόθηκε ο ν. 4404/2016 "Για την κύρωση της από 24 Ιουνίου 2016 τροποποίησης και κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο της από 13 Φεβρουαρίου 2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. και άλλες διατάξεις" (Α' 126). Ακολούθως, υπεγράφη η από 22.09.2021 Συμφωνία Τροποποίησης της από 24.06.2016 Σύμβασης Παραχώρησης, η Συμφωνία δε αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.4838/2021 (ΦΕΚ Α' 180). Όπως αναφέρεται στο κείμενο της συμφωνίας, κρίθηκε αναγκαία η διευθέτηση ζητημάτων που ανέκυψαν κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, ιδίως σε σχέση με τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση των Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων για λόγους που «κείνται εκτός του ευλόγου ελέγχου του ΟΛΠ». Στο πλαίσιο αυτό επέρχονται τροποποιήσεις στο προοίμιο και στα άρθρα 7, 8, 16, 18 και 27 της εν λόγω Σύμβασης.

1.2. Διατάξεις του Ν.4404/2016 (Α' 126) και της κυρωθείσας με το άρθρο 1 αυτού ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΔ – ΟΛΠ Α.Ε.

Με τον ν. 4404/2016 (Α' 126) κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ τυπικού νόμου, από κοινού με τα προσαρτήματα αυτής, η από 24 Ιουνίου 2016 «Σύμβαση Παραχώρησης σχετικά με τη Χρήση και την Εκμετάλλευση Ορισμένων Χώρων και Περιουσιακών Στοιχείων εντός του Λιμένος Πειραιώς», η οποία συνήφθη μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΛΠ ΑΕ (άρθρο 1 του νόμου).

Η εν λόγω σύμβαση προβλέπει, στο άρθρο 4, τα ακόλουθα: «4.1. Με την παρούσα, το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί στον ΟΛΠ το αποκλειστικό δικαίωμα κατοχής, χρήσης, διαχείρισης, συντήρησης, βελτίωσης και εκμετάλλευσης των Στοιχείων Παραχώρησης (το Δικαίωμα) καθ' όλη τη Διάρκεια Παραχώρησης (όπως ορίζεται στο Άρθρο 4.5), με την επιφύλαξη των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στην παρούσα Σύμβαση (η Σύμβαση). 4.2 Το Δικαίωμα συνίσταται στο δικαίωμα του ΟΛΠ, καθ' όλη τη Διάρκεια Παραχώρησης, να κατέχει, να χρησιμοποιεί και να εκμεταλλεύεται τα Στοιχεία Παραχώρησης, με την επιφύλαξη των όρων και των περιορισμών της παρούσας Σύμβασης. Ειδικότερα, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης (συμπεριλαμβανομένων των Άρθρων 4.3, 4.4, 9 και 10), το Δικαίωμα θα επιτρέπει, ενδεικτικά, στον ΟΛΠ: (α) ... (δ) να χρησιμοποιεί τα Στοιχεία Παραχώρησης για τις δραστηριότητες του ΟΛΠ και την επέκταση των δραστηριοτήτων και λειτουργιών του ΟΛΠ που συνίστανται στην παροχή λιμενικών

υπηρεσιών και εγκαταστάσεων· (ε) να κατεδαφίζει υφιστάμενες υποδομές, ανωδομές και κτίρια ή άλλως πως να τα διαθέτει, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω ενέργειες διενεργούνται σύμφωνα με απαιτούμενες διοικητικές άδειες και διεξάγονται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του ΟΛΠ ή έχουν προσδιοριστεί σε Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα· (στ) να υλοποιεί κεφαλαιουχικές επενδύσεις σε υποδομές και ανωδομές για την υποστήριξη νέων δραστηριοτήτων και λειτουργιών του ΟΛΠ ή την επέκταση ή συνέχιση αυτών· ... (η) με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και των εφαρμοστέων νόμων (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, αναφορικά με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης, οποιωνδήποτε περιβαλλοντικών εγκρίσεων και υποχρεώσεων λήψης κατάλληλων πολεοδομικών αδειών και αδειών ασφάλειας και κατασκευής), να κατασκευάζει λιμενικές υποδομές και ανωδομές (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, πλωτών δεξαμενών) σε κατάλληλες θέσεις εντός των ορίων της Θαλάσσιας Λιμενικής Ζώνης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη θαλάσσια ασφάλεια και την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας· ...

4.4 Με την επιφύλαξη οποιασδήποτε άλλης διάταξης της παρούσας Σύμβασης, το Δικαίωμα θα υπόκειται πάντοτε στους ακόλουθους περιορισμούς: (α) ... (γ) το Δικαίωμα δεν παρέχει στον ΟΛΠ οποιεσδήποτε Ρυθμιστικές Εξουσίες, δεν καθιστά τον ΟΛΠ Λιμενική Αρχή, ούτε παρέχει οποιεσδήποτε εξουσίες, αρμοδιότητες, δικαιώματα, καθήκοντα, λειτουργίες ή προνόμια, παρόμοια ή ισοδύναμα με οποιαδήποτε από τα προαναφερθέντα, με την επιφύλαξη των εσωτερικών κανόνων και κανονισμών, που ο ΟΛΠ μπορεί να υιοθετεί κατά καιρούς και που τυχόν θεωρεί αναγκαίους αναφορικά με τη χρήση, συντήρηση και λειτουργία του Λιμένα Πειραιά, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω κανόνες και κανονισμοί θα συνάδουν πάντοτε με τις διατάξεις των εφαρμοστέων νόμων και της παρούσας Σύμβασης και θα υπόκεινται σε αυτούς· (δ) το Δικαίωμα δεν περιλαμβάνει κανένα δικαίωμα εκμετάλλευσης του Χώρου του Λιμένα για σκοπούς ή με μέσα που δεν συνιστούν σχετική με τον λιμένα δραστηριότητα, όπως (ενδεικτικά) την αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας, που δεν έχουν σχέση με λιμένες, βιομηχανική ή εμπορική αξιοποίηση, αξιοποίηση για δραστηριότητες πολιτισμού ή γενικού τουρισμού (Λοιπές Χρήσεις), με εξαίρεση μόνο στον περιορισμένο βαθμό που οι εν λόγω Λοιπές Χρήσεις: (i) είναι συμπληρωματικές και παρεπόμενες των βασικών λιμενικών δραστηριοτήτων του ΟΛΠ· (ii) συνάδουν με τη φύση της Χερσαίας Λιμενικής Ζώνης και δικαιολογούνται παρά τη στενότητα χερσαίων πόρων εντός της Περιμέτρου της Ζώνης Παραχώρησης· (iii) έχουν ειδικά επιτραπεί ως μέρος Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης νομίμως εγκεκριμένου σύμφωνα με το Άρθρο 6· και (iv) δεν παραβαίνουν τις αρχές που παρατίθενται στο Άρθρο 9.1. (ε) ... 4.5 Το Δικαίωμα θα εκπνεύσει στις 13 Φεβρουαρίου 2052 ...».

Περαιτέρω, στο άρθρο 6 της Σύμβασης ορίζονται τα εξής: «6. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΠΕΙΡΑΙΑ. 6.1 Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την παρούσα

Σύμβαση, ο ΟΛΠ θα συμμορφώνεται ανά πάσα στιγμή και από κάθε ουσιώδη άποψη με: (α) το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης, επικαιροποιημένο και εγκεκριμένο σύμφωνα με το Άρθρο 6.2· και (β) το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα, καταρτισμένο, επικαιροποιημένο και εγκεκριμένο σύμφωνα με το Άρθρο 6.3, όπως το καθένα είναι εκάστοτε σε ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης. Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης και το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα καθώς και η συσχέτιση μεταξύ αυτών παρατίθενται λεπτομερέστερα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.2 (β) και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.3 (β). 6.2 Για το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης θα ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες και διαδικασίες: (α) Ο ΟΛΠ θα καταρτίσει, θα επικαιροποιήσει και θα υποβάλει προς έγκριση σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 6.2: (i) ένα αρχικό αναπτυξιακό πρόγραμμα και μελέτη διαχείρισης αναφορικά με τον Χώρο του Λιμένα για το διάστημα τουλάχιστον έως τις 31 Δεκεμβρίου 2035, σύμφωνα με τις ακόλουθες παραγράφους του παρόντος Άρθρου 6.2 (Το Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης), εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος (η Ημερομηνία Αρχικού Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης)· και (ii) εφόσον είναι απαραίτητο, ένα κατάλληλα αναθεωρημένο, επικαιροποιημένο ή/και αναμορφωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα ... στην αρχή της δεύτερης Επενδυτικής Περιόδου ... και εφεξής στην αρχή κάθε μεταγενέστερης Επενδυτικής Περιόδου. (β) Ο ΟΛΠ θα διασφαλίζει ότι το Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης και κάθε Επικαιροποιημένο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης θα συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη: (i) με όλους τους νόμους και κανονισμούς γενικής εφαρμογής, καθώς και όλους τους ισχύοντες Ρυθμιστικούς Κανόνες· (ii) με τη μεθοδολογία και τις προδιαγραφές που παρατίθενται στο έγγραφο με τίτλο “Προδιαγραφές Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης Λιμένων Διεθνούς Ενδιαφέροντος”, το οποίο χρονολογείται τον Μάρτιο 2013 και δημοσιεύτηκε από τη Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (οι Προδιαγραφές Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης), ή τις διαδοχικές κατευθυντήριες γραμμές που ενδέχεται να δημοσιευτούν κατά καιρούς από τον υπεύθυνο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ [εννοείται: Ελληνικού Δημοσίου]· και (iii) με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση προγραμματικών σχεδίων, όπως παρατίθενται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.2 (β). (γ) Τα Μέρη αναγνωρίζουν και επισημαίνουν ότι ο ΟΛΠ δεν διαθέτει Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης, που πληροί τις απαιτήσεις της ανωτέρω παραγράφου (β) κατά την ημερομηνία της παρούσας Σύμβασης αλλά, αντ’ αυτού, έχει λάβει μόνο τις ακόλουθες εγκρίσεις: (i) τις αποφάσεις της ΕΣΑΛ υπ’ αριθ. 01/15-07-2002 (2η Συνεδρίαση), 04/18-03-2003 (5η Συνεδρίαση), 05/18-03-2003 (5η Συνεδρίαση), 02/11-09-2003 (7η Συνεδρίαση), 03/11-09-2003 (7η Συνεδρίαση), 08/16-06-2006

(26η Συνεδρίαση), 01/24-11-2006 (30η Συνεδρίαση), 13/19-02-2009 (39η Συνεδρίαση), 03/1009-2009 (45η Συνεδρίαση), που έχουν επικυρωθεί από τον Νόμο 4081/2012 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 184/27-09-2012 (Τεύχος Α) και την απόφαση της ΕΣΑΛ υπ' αριθ. 17/11-12-2012 (55η Συνεδρίαση) που έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ 68/08-03-2013 (Τεύχος Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων και Πολεοδομικών Θεμάτων)· και (ii) τις περιβαλλοντικές εγκρίσεις, όπως παρατίθενται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.2 (γ)· (δ) Ο ΟΛΠ δεσμεύεται να συμμορφώνεται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις υφιστάμενες εγκρίσεις που απαριθμούνται στο Άρθρο 6.2 (γ) και συμφωνεί να μην υπερβαίνει τους αντίστοιχους περιορισμούς τους, έως ότου καταρτιστεί και εγκριθεί δεόντως το Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση. (ε) Ο ΟΛΠ θα υποβάλει στον υπεύθυνο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ ολοκληρωμένο προσχέδιο του Αρχικού Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης, καθώς και ολοκληρωμένο προσχέδιο κάθε Επικαιροποιημένου Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης έξι (6) μήνες πριν από την καταληκτική ημερομηνία κατά την οποία πρέπει έκαστο να υποβληθεί και η οποία προσδιορίζεται στο Άρθρο 6.2 **6.3** Στο Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα θα ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες και διαδικασίες. (α) Ο ΟΛΠ θα καταρτίσει, θα επικαιροποιήσει και θα υποβάλει προς έγκριση σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 6.3: (i) αρχικό σχέδιο ανάπτυξης λιμένα (ΣΑΛ) αναφορικά με τον Χώρο του Λιμένα για το διάστημα τουλάχιστον έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος Άρθρου 6.3 (το Αρχικό ΣΑΛ), εντός δώδεκα (12) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος (η Ημερομηνία Αρχικού ΣΑΛ)· και (ii) κατάλληλα αναθεωρημένο, Επικαιροποιημένο ή/και αναμορφωμένο σχέδιο ανάπτυξης λιμένα αναφορικά με τον Λιμένα Πειραιά (το καθένα, Επικαιροποιημένο ΣΑΛ, ενώ το Αρχικό ΣΑΛ και το Επικαιροποιημένο ΣΑΛ, όπως εκάστοτε ισχύουν, συγκροτούν από κοινού το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα), όπου το καθένα θα πληροί τα πρότυπα και τους όρους που παρατίθενται στο παρόν Άρθρο 6.3 στην αρχή της δεύτερης Επενδυτικής Περιόδου σύμφωνα με το Άρθρο 7.1 και, στη συνέχεια, στην αρχή κάθε διαδοχικής Επενδυτικής Περιόδου. (β) Ο ΟΛΠ θα διασφαλίζει ότι το Αρχικό ΣΑΛ και κάθε Επικαιροποιημένο ΣΑΛ θα συμμορφώνονται από κάθε ουσιώδη άποψη: (i) με όλους τους νόμους και κανονισμούς γενικής εφαρμογής, καθώς και όλους τους ισχύοντες Ρυθμιστικούς Κανόνες, (ii) από κάθε άποψη, με το εκάστοτε ισχύον Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης ή, έως ότου εγκριθεί το Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης σύμφωνα με το Άρθρο 6.2, με τις υφιστάμενες εγκρίσεις που παρατίθενται στο Άρθρο 6.2 (γ), και (iii) με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση σχεδίων ανάπτυξης λιμένα, όπως παρατίθενται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.3 (β). (γ) Η διαδικασία που ισχύει για την εξέταση και την έγκριση οποιουδήποτε υποβληθέντος προσχεδίου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (το καθένα Προσχέδιο του ΣΑΛ) θα είναι ως

εξής: (i) Ο ΟΛΠ θα υποβάλει στον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ που ορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 2.4, ολοκληρωμένο προσχέδιο του Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα έξι (6) μήνες πριν από την καταληκτική ημερομηνία κατά την οποία πρέπει αυτό (το ΣΑΛ) να υποβληθεί και η οποία προσδιορίζεται στο Άρθρο 6.3 (α). (ii) Αμέσως μόλις είναι πρακτικά εφικτό μετά τη λήψη του Προσχεδίου του ΣΑΛ, αλλά, σε κάθε περίπτωση, εντός εξήντα (60) ημερών από τη λήψη, ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του ΕΔ θα παράσχει γραπτή κοινοποίηση στον ΟΛΠ, με την οποία είτε: (Α) θα εγκρίνει το Προσχέδιο του ΣΑΛ· είτε (Β) θα απορρίπτει το Προσχέδιο του ΣΑΛ σύμφωνα με το Άρθρο 6.3(γ)(ν). (iii) Σε περίπτωση που ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του ΕΔ δεν επιδώσει Ειδοποίηση Απόρριψης (όπως ορίζεται στο Άρθρο 6.3(γ)(ν)) στον ΟΛΠ εντός του προαναφερόμενου διαστήματος των εξήντα 60 ημερών, τότε το Προσχέδιο του ΣΑΛ θα θεωρείται ως εγκριθέν από το Ελληνικό Δημόσιο. (iv) Κατά την εξέταση του Προσχεδίου του ΣΑΛ, ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας θα λαμβάνει υπόψη και θα μπορεί να απορρίψει Προσχέδιο του ΣΑΛ για τους εξής περιοριστικά αναφερόμενους λόγους: (Α) τον βαθμό, κατά τον οποίο η υλοποίηση του Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα αναμένεται να καλύπτει τις παρούσες και εύλογα προβλέψιμες μελλοντικές απαιτήσεις των φορέων εκμετάλλευσης επιβατηγών πλοίων, κρουαζιεροπλοίων, φορτηγών πλοίων και άλλων χρηστών του Λιμένα Πειραιά για ποιοτικές υπηρεσίες και εγκαταστάσεις που συνδέονται με τον Λιμένα Πειραιά· (Β) την επίδραση, την οποία αναμένεται να έχει η υλοποίηση του Προσχεδίου του ΣΑΛ στη χρήση της Χερσαίας Λιμενικής Ζώνης και στους χώρους που περιβάλλουν τη Χερσαία Λιμενική Ζώνη· (Γ) το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων, στις οποίες θα έχει προβεί ο ΟΛΠ κατά την κατάρτιση του αντίστοιχου προσχεδίου του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης· και (Δ) τις απόψεις της ΡΑΛ, του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού ή/και του Λιμενικού Σώματος Ελλάδας, στον βαθμό που σχετίζονται με την προστασία, ασφάλεια και τις λειτουργικές πτυχές του αντίστοιχου προσχεδίου του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης. (ν) Εάν ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του ΕΔ απορρίψει το Προσχέδιο του ΣΑΛ, θα απαντήσει εγγράφως στον ΟΛΠ, αναλύοντας επαρκώς τις αιτίες της εν λόγω απόρριψης (η Ειδοποίηση Απόρριψης). Πλην διαφορετικής έγγραφης συμφωνίας με τον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ, ο ΟΛΠ θα παράσχει στον Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ αναθεωρημένο Προσχέδιο του ΣΑΛ το συντομότερο δυνατό, αλλά, σε κάθε περίπτωση, εντός περιόδου εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία λήψης της Ειδοποίησης Απόρριψης, στην οποία ο ΟΛΠ θα ανταποκρίνεται και, όπου αυτό είναι εφικτό, θα επιδιώκει να αντιμετωπίσει τους λόγους της απόρριψης. (δ) Εάν, εντός εκατόν πενήντα (150) ημερών από την αρχική υποβολή του στον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ, το Προσχέδιο του ΣΑΛ δεν έχει εγκριθεί, ούτε θεωρείται εγκεκριμένο από τον Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ σύμφωνα με το Άρθρο 6.3(γ), κάθε διαφορά αναφορικά με το Προσχέδιο του ΣΑΛ μπορεί να

παραπεμφθεί προς επίλυση σύμφωνα με το Άρθρο 27 ή (εάν τα Μέρη συμφωνήσουν) το Άρθρο 28. Μετά την έγκριση, την τεκμαιρόμενη έγκριση ή την κρίση ότι έγινε αποδεκτό σύμφωνα με την παράγραφο (δ) ανωτέρω, το Προσχέδιο του ΣΑΛ θα καταστεί το ισχύον Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα αναφορικά με την περίοδο στην οποία αφορά και θα παραμείνει σε πλήρη ισχύ, έως ότου αντικατασταθεί από νέο Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις.

6.4 Για τους σκοπούς του παρόντος Άρθρου 6, κατά την εξέταση και αναθεώρηση κάθε προσχεδίου Ρυθμιστικού Σχεδίου ή/και προσχεδίου του Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα, ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του ΕΔ θα επιδιώκει να τα εναρμονίσει με τις απαιτήσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στο εφαρμοστέο δίκαιο και την παρούσα Σύμβαση, αλλά δεν θα δικαιούται να προβαίνει σε επαναξιολόγηση της υποκείμενης βασικής εμπορικής σκοπιμότητας ή των υποκείμενων επιχειρηματικών πλεονεκτημάτων αυτών. **6.5** Προς αποφυγή αμφιβολίας, συμφωνείται ότι: (α) η κατάρτιση, υποβολή και έγκριση του Αρχικού Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης ή/και του Αρχικού ΣΑΛ δεν θα αποτελεί προϋπόθεση για τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη συντήρηση ή την υλοποίηση οποιωνδήποτε έργων, είτε αυτά υφίστανται τώρα είτε όχι και είτε αναλαμβάνονται από τον ΟΛΠ είτε όχι, με σκοπό τη συμμόρφωση του ΟΛΠ με τις υποχρεώσεις του βάσει του Άρθρου 7 ή/και 8 ή άλλως (σε κάθε περίπτωση, συνολικά αποκαλούνται τα Αρχικά Έργα), αλλά μόνο στο βαθμό που τα εν λόγω Αρχικά Έργα: (i) συνάδουν και μπορούν να εναρμονιστούν με τις υφιστάμενες ΕΣΑΛ και τις περιβαλλοντικές εγκρίσεις που απαριθμούνται στο Άρθρο 6.2 (γ) (οι Υφιστάμενες Εγκρίσεις)· (ii) δεν κατασκευάζονται σε συνθήκες που θα αναιρούσαν τις απαγορεύσεις που παρατίθενται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6.2 (β)· (iii) στον βαθμό που συνιστούν Υποχρεωτικές Επενδύσεις, έχουν συμμορφωθεί με τις διαδικασίες που παρατίθενται στο Άρθρο 7· και (iv) έχουν λάβει, κατά τα άλλα, όλες τις άδειες και εγκρίσεις που απαιτούν οι ισχύοντες νόμοι· (β) η ανωτέρω παράγραφος (α), σε καμία περίπτωση δεν θα αποτελεί πρόσχημα για τη μη συμμόρφωση του ΟΛΠ ή την καθυστέρηση συμμόρφωσής του με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το παρόν Άρθρο 6· (γ) το παρόν Άρθρο 6.5 θα παύσει να εφαρμόζεται: (i) με την επιφύλαξη ότι ο ΟΛΠ θα έχει συμμορφωθεί εγκαίρως με τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το Άρθρο 6.2(i), την ημερομηνία κατά την οποία το Αρχικό Αναπτυξιακό

Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης θα εγκριθεί οριστικά σύμφωνα με το Άρθρο 6.2· ή (ii) εάν ο ΟΛΠ δεν συμμορφωθεί εγκαίρως με τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το Άρθρο 6.2(i), αναφορικά με την Ημερομηνία Αρχικού Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης· και (δ) προς αποφυγή αμφιβολίας, όσο το παρόν Άρθρο 6.5 συνεχίζει να εφαρμόζεται σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο (γ), αναφορές στο Άρθρο 7 και σε άλλα σημεία στο Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης θα εννοούνται ως αναφορές στις Υφιστάμενες Εγκρίσεις, εκτός αν ... ορίζεται

διαφορετικά από τα συμφραζόμενα. 6.6 Ο ΟΛΠ θα διαβουλευέται με τον Δήμο Πειραιά πριν από την κατασκευή έργων (πέραν των Υποχρεωτικών Επενδύσεων) στον Κεντρικό Λιμένα (δηλαδή στους Χώρους των Τερματικών Σταθμών που σημειώνονται με κόκκινο και πράσινο στο διάγραμμα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ 3.3), που σχετίζονται με την υποδοχή κρουαζιεροπλοίων και των επιβατών αυτών, καθώς και με τις σχετικές υποδομές, στον βαθμό που τα εν λόγω έργα αναμένεται να επηρεάσουν ουσιαδώς τη διασύνδεση λιμένα – πόλης. Το αντικείμενο των εν λόγω διαβουλεύσεων θα εστιάζεται πρωταρχικά στην επίλυση ζητημάτων μεταφορών, ρύθμισης της κυκλοφορίας και περιβαλλοντικών ζητημάτων, τα οποία σχετίζονται με τα εν λόγω έργα. Η ανάγκη διαβούλευσης σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 6.6 δεν θα επηρεάσει επ' ουδενί, ούτε θα καθυστερήσει ... οποιοδήποτε έργο, για το οποίο ο ΟΛΠ έχει λάβει τις απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και τους ισχύοντες νόμους. ...». Περαιτέρω, στο Παράρτημα 7.2 της κυρωθείσης με τον προαναφερθέντα ν. 4404/2016, Σύμβασης Παραχώρησης αναφέρονται οι εξής Επενδύσεις τις οποίες η παρεμβαίνουσα ΟΛΠ ΑΕ ανέλαβε την υποχρέωση να πραγματοποιήσει εντός της πρώτης επενδυτικής περιόδου (Υποχρεωτικές Επενδύσεις): 1) Επέκταση Επιβατικού Λιμένα, 2) Επισκευή δαπέδων, σιδηροτροχιών και γερανογεφυρών στοιβασίας (RMG cranes) Προβλήτα Ι Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων, 3) Μετατροπή της Πενταγωνικής Αποθήκης σε Επιβατικό Σταθμό Κρουαζιέρας, 4) Υπόγεια Οδική Σύνδεση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων με Πρώην Χώρο ΟΔΔΥ, 5) Βελτίωση και Συντήρηση Υποδομών Λιμένα, 6) Προμήθεια Εξοπλισμού, 7) Βυθοκόρηση Κεντρικού Λιμένα, 8) Μελέτες, 9) Κατασκευή Νέου Προβλήτα Πετρελαιοειδών, 10) Επέκταση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων (Λιμένας Ηρακλέους) και 11) Βελτίωση Υποδομών Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης [NEZ] (συμπεριλαμβανομένων των πλωτών δεξαμενών). Από αυτές, οι επενδύσεις υπ' αρ. 1, 2, 7, 9 και 11 ορίζονται ως Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας Ι, ενώ οι λοιπές ως Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας ΙΙ. Εξάλλου, στο Παράρτημα 6.2.γ της Σύμβασης Παραχώρησης αναφέρονται οι περιβαλλοντικές εγκρίσεις που έχει λάβει η παρεμβαίνουσα ΟΛΠ ΑΕ, μεταξύ των οποίων και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων που αφορά τη νότια επέκταση του επιβατικού λιμένα για την πρόσδεση κρουαζιερόπλοιων (απόφαση 170400/11.9.2013 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής).

Περαιτέρω, στο Παράρτημα 6.2.β της Σύμβασης προβλέπονται “Κανόνες και Κατευθυντήριες Γραμμές Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης” και ορίζεται ότι αυτά (i) πρέπει να «εξυπηρετήσ[ουν] ... (Α) τη διάρθρωση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης λιμενικής προοπτικής ... (Β) ... (Γ) την αρωγή στη διαχείριση της όλης εφοδιαστικής αλυσίδας δια της ένταξης του λιμένα σε μία αξιολόγηση ευρύτερου δικτύου ..., τη διασφάλιση της παροχής ζωτικής σημασίας υποδομής για τον λιμένα (και την αλυσίδα

διαμετακόμισης), ... (Δ) ..., (Ε) την παροχή αυξημένης περιβαλλοντικής προστασίας δια του εντοπισμού βασικών περιβαλλοντικών αξιών από τα αρχικά στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού» και (ii) πρέπει «να συμμορφών[ον]ται με» τις «Προδιαγραφές Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Μελετών Διαχείρισης Λιμένων Διεθνούς Ενδιαφέροντος» που εκδόθηκαν το 2013 από τη Γενική Γραμματεία Λιμένων. Στη συνέχεια, το ίδιο Παράρτημα ορίζει τα ακόλουθα: «(iii). Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, να περιλαμβάνει» (το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα – Master Plan) «την ακόλουθη ελάχιστη πληροφόρηση: ... (Α) δήλωση πρόθεσης του ΟΛΠ για τη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική και φιλοσοφία σχετικά με το Λιμένα Πειραιώς (Β) λεπτομερή στοιχεία των σχεδίων ανάπτυξης για κάθε ευρύ πεδίο λιμενικών υπηρεσιών και ανά τμήμα, συμπεριλαμβανομένης εμπορικής ανάπτυξης υποδομών, υπερδομών και βελτίωσης εξοπλισμού, τεχνικής συντήρησης και παρεπόμενης τεχνικής υποστήριξης... (Γ) λεπτομερείς προβλέψεις δραστηριότητας ανά τμήμα ... (Δ) προβλέψεις διακίνησης για όλες τις δραστηριότητες και εξελίξεις που συνδέονται με την αύξηση της κίνησης ... (Ε) λεπτομερ[ή] έκθεση δαπανών όλων των έργων και επενδύσεων ... ώστε να καταδεικνύεται η δυνατότητα χρηματοδότησης των Έργων Ανάπτυξης (ΣΤ) Πρόγραμμα Ανάπτυξης ... (Η) Προγραμματικές προθέσεις του ΟΛΠ για το πώς ο Λιμένας Πειραιώς θα εξελιχθεί στο τέλος της περιόδου παραχώρησης και σε κρίσιμα ενδιάμεσα στάδια ... Επισκόπηση και επικαιροποίηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ... (ΙΑ) χωρίς να θίγεται το άρθρο 6.5, σχετικά με το Αρχικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan) λεπτομερή σχέδια ανάπτυξης αναφορικά με τις Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις ...».

Σύμφωνα με το **Παράρτημα 6.3(β)** «Κανόνες και Κατευθυντήριες Γραμμές Κατάρτισης Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα» της ΣΠ προβλέπεται ότι: «Το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένος πρέπει: (i) Να δύναται να εξυπηρετήσει τους ακόλουθους χρηστικούς και λειτουργικούς σκοπούς: (Α) Τον προσδιορισμό, την παρουσίαση και την κατανομή, διαχρονικά (σε μηνιαία βάση για την αναφερόμενη περίοδο), της σχεδιασθείσας προόδου και εξέλιξης όλων των προβλεπομένων στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan) πρωτοβουλιών ανάπτυξης για την αντίστοιχη περίοδο· (Β) Τη θέσπιση λεπτομερούς σχεδίου υποδομών, κατασκευαστικού και επιχειρησιακού σχεδίου ανάπτυξης και εγκατάστασης για κάθε τμήμα λειτουργίας του Λιμένος Πειραιώς και για κάθε κατηγορία υπηρεσιών και κάθε περιοχή που περικλείεται εντός αυτού· (Γ) Τον εντοπισμό και τεκμηρίωση των προβλεπομένων δαπανών ανάπτυξης και ανάθεσης, καθ' όσον αφορά σε συγκριτικά στοιχεία του κλάδου, μελέτες εκτίμησης κόστους και/ ή διενεργηθέντες διαγωνισμούς (Δ) Την περιγραφή των σταδίων οριοθέτησης, παραχώρησης και αδειοδότησης (συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν σε περιβαλλοντικά ζητήματα) που ισχύουν για κάθε έργο

ανάπτυξης καθώς και των αναμενόμενων χρόνων ολοκλήρωσης (Ε) Τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας προμηθειών, συγχρονισμού και σκοπούμενης εμπορικής και οικονομικής δομής, που προβλέπεται σε οποιεσδήποτε συμβάσεις του ΟΛΠ που απαιτείται να προκηρυχθούν· (ΣΤ) Τη λεπτομερή περιγραφή των πηγών και χρήσεων των κεφαλαιακών αναγκών· και (Ζ) Την παρουσίαση των προσδοκώμενων ωφελειών υπό όρους στρατηγικής, λειτουργιών, δυναμικότητας και κέρδους και ζημίας σε μετρήσιμη μορφή. (ii) Να συνοδεύεται από αντίστοιχο ενημερωμένο οικονομικό μοντέλο που συνάδει με τις παραδοχές, μεθοδολογία και πρότυπα που προβλέπονται στις Προδιαγραφές που αναφέρονται στο Άρθρο 6.2(β)(ii) της Σύμβασης Παραχώρησης (iii) Να παραθέτει όλες τις πληροφορίες που περιέχονται στο ισχύον εγκεκριμένο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan), στο μέτρο που ανταποκρίνεται στην περίοδο αναφοράς που καλύπτει το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένος, βελτιωμένη κατά το αυξημένο επίπεδο κατάλληλης οικονομικής, τεχνικής, εμπορικής και χρηματοοικονομικής τεκμηρίωσης μέσω αναφοράς στους βραχυπρόθεσμους και/ ή μεσοπρόθεσμους αντικειμενικούς σκοπούς αυτού· και (iv) Χωρίς να θίγεται η γενική εφαρμογή των ανωτέρω, το Αρχικό Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένος θα περιλαμβάνει όλα τα έργα που προβλέπονται στο Άρθρο 7.2 της Σύμβασης Παραχώρησης και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2 (Υποχρεωτικές Επενδύσεις Λιμένα).».

II. Άρθρο 7 και Παράρτημα 7.2 της ΣΠ

Σύμφωνα με το **άρθρο 7 «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ»** της εν λόγω ΣΠ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 της από 22.09.2021 συμφωνίας τροποποίησης που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.4838/2021, προβλέπεται ότι: **«7.1 Ο ΟΛΠ θα αναλάβει το σύνολο των έργων και των επενδύσεων, που απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του Λιμένα Πειραιά σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, και ειδικότερα τα Ελάχιστα Επίπεδα Υπηρεσιών, με δικό του κίνδυνο και έξοδα. Για τον σκοπό αυτό, ο ΟΛΠ θα καταρτίσει σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 7 και θα εφαρμόσει πενταετές υποχρεωτικό σχέδιο επενδυτικής περιόδου (το Σχέδιο της Επενδυτικής Περιόδου) για κάθε Επενδυτική Περίοδο (όπως ορίζεται παρακάτω), παραθέτοντας λεπτομερώς δεσμευτικές επενδύσεις προτεραιότητας (Υποχρεωτικές Επενδύσεις), καθώς και αντίστοιχες εκτιμήσεις επενδυτικών ποσών για την εν λόγω περίοδο. Ο ΟΛΠ θα αναλάβει αυτές τις επενδύσεις στη διάρκεια κάθε πενταετούς περιόδου (κάθε μία, η Επενδυτική Περίοδος) και η υλοποίηση αυτών των επενδύσεων θα προηγείται κάθε άλλης κεφαλαιουχικής δαπάνης ή πρωτοβουλίας για έργα που αναλαμβάνει ο ΟΛΠ. 7.2 Η πρώτη Επενδυτική Περίοδος (η Πρώτη Επενδυτική Περίοδος) θα ξεκινήσει την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος και θα λήξει την αμέσως προηγούμενη μέρα της δέκατης**

(10ης) επετείου αυτής. Κατά την Πρώτη Επενδυτική Περίοδο, ο ΟΛΠ θα αναλάβει τις Υποχρεωτικές Επενδύσεις που περιγράφονται στο Παράρτημα 7.2 (οι Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις και κάθε μία, η Πρώτη Υποχρεωτική Επένδυση). Προς αποφυγή κάθε αμφιβολίας και πλην της περίπτωσης μεταβολών σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 7, το σχέδιο κεφαλαιουχικών δαπανών που παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2, θα συνιστά το Σχέδιο της Επενδυτικής Περιόδου σε ό,τι αφορά στην Πρώτη Επενδυτική Περίοδο. [...]. **7.3** Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2 προσδιορίζει: (α) δύο κατηγορίες Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων, δηλαδή αυτές που ορίζονται ως Προτεραιότητα I (οι Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας I) και αυτές που ορίζονται ως Προτεραιότητα II (οι Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II). Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του παρόντος Άρθρου, ο ΟΛΠ δεν μπορεί να τροποποιήσει τις Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας I. Ο ΟΛΠ μπορεί να προτείνει Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II επιπροσθέτως ή στη θέση αυτών που προσδιορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2. (αλλά που συνολικά θα ανέρχονται στο Κόστος Αναφοράς που προσδιορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2. για όλες τις Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II), ώστε να εκτελεστούν στη θέση αυτών. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6.2, ο αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του ΕΔ μπορεί να απορρίψει προτεινόμενες σε αντικατάσταση από τον ΟΛΠ Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II λόγω του ότι δεν συνάδουν με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης Λιμένα ή/και το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα ή/και ότι είναι ανεπαρκείς για την επίτευξη ή τη διατήρηση Ελάχιστων Επιπέδων Υπηρεσιών και (β) το συνολικό κόστος αναφοράς (εξαιρουμένου του ΦΠΑ) για κάθε Πρώτη Υποχρεωτική Επένδυση (το Κόστος Αναφοράς) καθώς και το συνολικό Κόστος Αναφοράς για όλες τις Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις (το Συνολικό Κόστος Αναφοράς), το οποίο ανέρχεται σε 293.783.800 (ολογράφως: διακόσια ενενήντα τρία εκατομμύρια επτακόσιες ογδόντα τρεις χιλιάδες οκτακόσια ευρώ). **7.4** Η δεύτερη Επενδυτική Περίοδος (η Δεύτερη Επενδυτική Περίοδος) θα ξεκινήσει το αργότερο έως την δέκατη (10η) επέτειο της Ημερομηνίας Έναρξης Ισχύος, και σε κάθε περίπτωση το συντομότερο δυνατό αφού αυτό καταστεί δυνατό με βάση την πρόοδο των Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων λαμβανομένης υπόψη της διαλειτουργικότητάς τους με τις Δεύτερες Υποχρεωτικές Επενδύσεις, κατόπιν σχετικής ανακοίνωσης της ΟΛΠ ΑΕ στον Ανεξάρτητο Μηχανικό η οποία θα περιληφθεί στην Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου που αυτός συντάσσει, και θα λήξει την δέκατη πέμπτη (15η) επέτειο της Ημερομηνίας Έναρξης Ισχύος. Εντός της Δεύτερης Επενδυτικής Περιόδου, ο ΟΛΠ θα αναλάβει Υποχρεωτικές Επενδύσεις (οι Δεύτερες Υποχρεωτικές Επενδύσεις) με συνολικό κόστος αναφοράς (εξαιρουμένου του ΦΠΑ) για όλες τις Δεύτερες Υποχρεωτικές Επενδύσεις (το Δεύτερο Συνολικό Κόστος Αναφοράς) που αντιστοιχεί σε: (α) €56.000.000 (ολογράφως: πενήντα έξι εκατομμύρια ευρώ)· συν (β) ένα ποσό ίσο με το Ποσό Υστέρησης (όπως

ορίζεται παρακάτω) σε σχέση με την Πρώτη Επενδυτική Περίοδο. **7.5** [...]. **7.6** Το συντομότερο ευλόγως δυνατό μετά την έναρξη της Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου ή, κατά περίπτωση, της Δεύτερης Επενδυτικής Περιόδου, ο ΟΛΠ θα αναθέσει και θα προσλάβει, σύμφωνα με τις αρχές που παρατίθενται στο Άρθρο 12 της παρούσας Σύμβασης, κατάλληλα εκπαιδευμένους μηχανικούς για την παράδοση, ενός αντίστοιχου σχεδίου οριστικής μελέτης για κάθε Υποχρεωτική Επένδυση αναφορικά με την εν λόγω Επενδυτική Περίοδο (Σχέδιο Οριστικής Μελέτης). Ο ΟΛΠ θα υποβάλει κάθε σχέδιο Οριστικής Μελέτης στον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ, όταν αυτό είναι πρακτικά δυνατό, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έναρξη της ισχύουσας Επενδυτικής Περιόδου (Καταληκτική Ημερομηνία Σχεδίων Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου) ή, ειδικότερα καθ' όσον αφορά στο Έργο Επέκτασης Προβλήτα Κρουαζιεροπλοίων (όπως ορίζεται στο Άρθρο 7.14) το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος. Ο ΟΛΠ θα διασφαλίζει ότι κάθε Σχέδιο Οριστικής Μελέτης έχει συνταχθεί σύμφωνα με τεχνικές προδιαγραφές και πρότυπα που ισχύουν για δημόσια λιμενικά έργα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων επί του παρόντος, ενδεικτικά, των Εθνικών Κανονισμών Οπλισμένου Σκυροδέματος, των Εθνικών Αντισεισμικών Κανονισμών, των Εθνικών Τιμοκαταλόγων και του Προεδρικού Διατάγματος 696/1974 (συνολικά, τα Πρότυπα Σχεδιασμού). Το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης αναφορικά με κάθε Υποχρεωτική Επένδυση θα ελέγχεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, που θα ενεργεί κατά εύλογο τρόπο, προκειμένου να διαπιστώνεται (κατά εύλογη κρίση): (α) ότι το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης περιλαμβάνει, αναφορικά με την αντίστοιχη Υποχρεωτική Επένδυση, τις τεχνικές προδιαγραφές καθώς και χρονοδιάγραμμα προβλεπόμενης ολοκλήρωσης με επαρκείς λεπτομέρειες, ώστε ο Ανεξάρτητος Μηχανικός να μπορεί να επιβλέπει την κατασκευή αυτής σύμφωνα με την Ορθή Πρακτική του Κλάδου· (β) ότι ο προϋπολογισμός κατασκευής που προκύπτει από το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης για κάθε Υποχρεωτική Επένδυση έχει υπολογιστεί σύμφωνα με τους Εθνικούς Τιμοκαταλόγους· (γ) ότι ο φάκελος που υποβλήθηκε προς έγκριση στη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής είναι πλήρης και σε τελική μορφή· (δ) η συμμόρφωση με το εγκεκριμένο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης και το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα του ΟΛΠ (αλλά με την επιφύλαξη του Άρθρου 6.2), τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και τα Πρότυπα Σχεδιασμού, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του Άρθρου 6.5(δ), και (ε) στο βαθμό που το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης αναφέρεται σε Πρώτη Υποχρεωτική Επένδυση Προτεραιότητας Ι: (i) ότι ο προϋπολογισμός κατασκευής που προκύπτει από αυτή δεν είναι μικρότερος του ογδόντα τοις εκατό (80%) του αντίστοιχου Κόστους Αναφοράς που ορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7.2 και (ii) στον μέγιστο εφικτό βαθμό, ότι ο ισχύων προϋπολογισμός κατασκευής σε μία ή περισσότερες Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας Ι αναπροσαρμόζεται κατάλληλα ούτως, ώστε ο

συνολικός ισχύων προϋπολογισμός κατασκευής σε όλες τις Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας Ι να μην είναι μικρότερος από 222.283.800 ευρώ (ολογράφως: διακόσια είκοσι δύο εκατομμύρια διακόσια ογδόντα τρεις χιλιάδες οκτακόσια ευρώ). Αναφορικά με τα έργα του ΟΛΠ που περιλαμβάνονται στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης του ΟΛΠ αλλά δεν αποτελούν Υποχρεωτικές Επενδύσεις (Μη Υποχρεωτικές Επενδύσεις), ο ΟΛΠ θα υποβάλλει κάθε αντίστοιχο Σχέδιο Οριστικής Μελέτης στον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα (επί του παρόντος, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής). Ο ΟΛΠ εξασφαλίζει ότι κάθε Σχέδιο Οριστικής Μελέτης αναφορικά με τα εν λόγω έργα έχει καταρτιστεί σε συμφωνία με τα Πρότυπα Σχεδιασμού. Το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης θα ελέγχεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό για να διαπιστώνεται (κατ' εύλογη κρίση του) η πλήρωση των όρων που τίθενται ανωτέρω, υπό (α) έως (δ). **7.7** Ο ΟΛΠ θα αποκαθιστά αμελλητί κάθε έλλειψη που εντοπίζεται σε Σχέδιο Οριστικής Μελέτης και θα προβαίνει στις αλλαγές που θεωρούνται ευλόγως ως αναγκαίες από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό ούτως, ώστε ο Ανεξάρτητος Μηχανικός να μπορεί να εκδώσει τις απαιτούμενες βεβαιώσεις αυστηρά σύμφωνα με το Άρθρο 7.6. Με την έγκριση Σχεδίου Οριστικής Μελέτης από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό ή, κατά περίπτωση, αφού ο ΟΛΠ αποκαταστήσει τις εν λόγω ελλείψεις ή/και προβεί στις αλλαγές που θα έχει ζητήσει ο Ανεξάρτητος Μηχανικός, ο ΟΛΠ θα μεριμνήσει για την υποβολή του Σχεδίου Οριστικής Μελέτης προς έγκριση από τον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα του ΕΔ (επί του παρόντος, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής) (η Εγκρίνουσα Αρχή). Το Ελληνικό Δημόσιο θα διασφαλίζει ότι η Εγκρίνουσα Αρχή θα εγκρίνει το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής ουσιαστικώς ολοκληρωμένου φακέλου (και για τους εν λόγω σκοπούς, φάκελος που περιλαμβάνει το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης, όπως αυτό εγκρίνεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, θα θεωρείται ως ουσιαστικώς ολοκληρωμένος). Με την τελική χορήγηση της έγκρισης από την Εγκρίνουσα Αρχή, το Σχέδιο Οριστικής Μελέτης θα καθίσταται οριστικό (η Οριστική Μελέτη). **7.8** [...]. **7.9** Κατά τη διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των απαραίτητων για την εφαρμογή των Υποχρεωτικών Επενδύσεων έργων, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός θα επιβλέπει τα εν λόγω κατασκευαστικά έργα ως προς τη συμμόρφωση αυτών με την Οριστική Μελέτη, τα Πρότυπα Σχεδιασμού, τις Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Μετά την ολοκλήρωση των εν λόγω κατασκευαστικών έργων και εκτός αν ορίζεται άλλως από τους εφαρμοστέους νόμους, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός θα εκδίδει, κατά περίπτωση, πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής (το Πιστοποιητικό Προσωρινής Παραλαβής) για την επιβεβαίωση της ουσιαστικής αποπεράτωσης ενός

ή περισσότερων Υποχρεωτικών Επενδύσεων. [...]. **7.10** [...]. **7.11** [...]. **7.12** [...]. **7.13** [...]. **7.14** [...]. **7.15** [...]. **7.16** [...].».

Σύμφωνα με το **Παράρτημα 7.2** «Παράρτημα 7.2 – Υποχρεωτικές Επενδύσεις Λιμένα» της εν λόγω ΣΠ προβλέπεται ότι: «Εντός της Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου ο ΟΛΠ θα πραγματοποιήσει τις ακόλουθες Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις, που αθροίζονται σε συνολικό κόστος αναφοράς 293.783.800 Ευρώ.

Αρ.	Υποχρεωτική Επένδυση	Κόστος Αναφοράς (σε ευρώ)	Συμμετοχή ΟΛΠ (σε ευρώ)
1	Επέκταση Επιβατικού Λιμένα (Νότια Ζώνη, Φάση Α)	136.283.800	5.451.352
2	Επισκευή δαπέδων, σιδηροτροχιών και γερανογεφυρών στοιβάδας (RMGcranes) Προβλήτα Ι Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων	8.000.000	8.000.000
3	Μετατροπή της Πενταγωνικής Αποθήκης σε Επιβατικό Σταθμό Κρουαζιέρας	1.500.000	1.500.000
4	Υπόγεια Οδική Σύνδεση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων με Πρώην Χώρο ΟΔΔΥ	5.000.000	5.000.000
5	Βελτίωση και Συντήρηση Υποδομών Λιμένα	15.000.000	15.000.000
6	Προμήθεια Εξοπλισμού	25.000.000	25.000.000
7	Βυθοκόρηση Κεντρικού Λιμένα	8.000.000	8.000.000
8	Μελέτες	5.000.000	5.000.000
9	Κατασκευή Νέου Προβλήτα Πετρελαιοειδών	15.000.000	15.000.000
10	Επέκταση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων (Λιμένας Ηρακλέους)	20.000.000	20.000.000
11	Βελτίωση Υποδομών Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (συμπεριλαμβανομένων των πλωτών δεξαμενών)	55.000.000	55.000.000
Σύνολο		293.783.800	162.951.352

A. Οι ακόλουθες υποχρεωτικές επενδύσεις προσδιορίζονται ως Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας I.

Υποχρεωτική Επένδυση	Συνολικό Κόστος Επένδυσης (σε ευρώ)	Συμμετοχή ΟΛΠ (σε ευρώ)
Αρ. 1, 2, 7, 9, 11	222.283.800	91.451.352

B. Οι ακόλουθες υποχρεωτικές επενδύσεις προσδιορίζονται ως Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II.

Υποχρεωτική Επένδυση	Συνολικό Κόστος Επένδυσης (σε ευρώ)	Συμμετοχή ΟΛΠ (σε ευρώ)
Αρ. 3, 4, 5, 6, 8, 10	71.500.000	71.500.000

1.3. Ζητήματα που τέθηκαν με την 154/2022 Γνωμοδότηση ΣτΕ για την έκδοση του από 19/1/2023 ΠΔ (Δ' 32) περί έγκρισης όρων δόμησης και χρήσεων γης στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Σχεδίου (Master Plan) Λιμένος Πειραιώς.

Στην βασική σκέψη 16 της γνωμ. ΣτΕ 154/2022 γίνεται εκτενής αναφορά στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η οποία εξάλλου έχει ενσωματωθεί στο εγκριθέν και

εκδοθέν από 19/1/2023 Π.Δ. (Δ' 32) σε συμμόρφωση προς την διάταξη του άρθρου 156 του ν. 4938/2022 (Α' 109) με την οποία αντικαταστάθηκε η παρ. 9 του άρθρου δεκάτου εννάτου του ν. 2932/2001 (Α' 145), όπου μεταξύ άλλων, εκτίθενται τα εξής: Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 της Σύμβασης [που κυρώθηκε με τον ν. 4404/2016], ο ΟΛΠ έχει αναλάβει το σύνολο των έργων και των επενδύσεων, που απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του Λιμένα Πειραιά. Για τον σκοπό αυτό, ο ΟΛΠ υποχρεούται να καταρτίσει και να εφαρμόσει 5ετές υποχρεωτικό σχέδιο επενδυτικής περιόδου (το Σχέδιο της Επενδυτικής Περιόδου) για κάθε Επενδυτική Περίοδο, παραθέτοντας λεπτομερώς δεσμευτικές επενδύσεις προτεραιότητας (Υποχρεωτικές Επενδύσεις), καθώς και αντίστοιχες εκτιμήσεις επενδυτικών ποσών για την εν λόγω περίοδο. Το υπό μελέτη Αναπτυξιακό Πρόγραμμα πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο το Σχέδιο καθορισμού χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης της λιμενικής ζώνης καθώς και σειρά από προγραμματιζόμενα έργα (Υποχρεωτικές και Πρόσθετες επενδύσεις) στην περιοχή εντός του λιμένα Πειραιά. Απώτερος στόχος είναι το λιμάνι του Πειραιά να αποτελέσει κόμβο του παγκοσμίου συστήματος μεταφορών και να σηματοδοτήσει την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας γενικότερα [οι στρατηγικοί στόχοι του ΟΛΠ παρατίθενται αναλυτικότερα στο Κεφάλαιο 2.7, ενώ οι στόχοι του Σχεδίου στο κεφάλαιο 3.1]. Με την ως άνω ΣΜΠΕ εξετάζονται οι επιπτώσεις από το προτεινόμενο Master Plan στους ακόλουθους τομείς: – Βιοποικιλότητα, γλωρίδα, πανίδα, – Ανθρώπινος πληθυσμός, ποιότητα ζωής, ανάπτυξη, τουρισμός, χρήση υδάτων για σκοπούς αναψυχής, – Ανθρώπινη υγεία, – Έδαφος, – Ύδατα περιλαμβανομένων των παράκτιων ως επίσης και υποτομείς όπως πλημμύρες κλπ., – Εκλύσεις θερμοκηπιακών αερίων και κλιματικές αλλαγές, – Φυσικό και ανθρωπογενές τοπίο και πολιτιστική κληρονομιά. Σημειώνεται επίσης ότι η μελέτη συνοδεύεται από ανάλυση της χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης εντός και εκτός ζώνης λιμένα και αξιολόγηση και τεκμηρίωση υφιστάμενης χωρικής οργάνωσης και χωρικής ανάπτυξης του λιμένα (Παράρτημα ΙΙΙ). Σύμφωνα με το Προγραμματικό Σχέδιο του ΟΛΠ, η χωροταξική κατανομή των λιμενικών δραστηριοτήτων εκτείνεται σε τέσσερις (4) λιμενικές περιοχές, ως εξής: Α. Ζώνη Επιβατικού Λιμένα (περιοχή κεντρικού λιμένα) που περιλαμβάνει και τα έργα αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Β. Ζώνη Εμπορικού Λιμένα (λιμενικές περιοχές Δραπετσώνας, Κερατσινίου, Ν. Ικονίου). Γ. Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη (λιμενική περιοχή Περάματος). Δ. Περιοχή Σαλαμίνας – Αρχαιολογικός Χώρος. Για τις τέσσερις αυτές λιμενικές περιοχές στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα λιμένα γίνεται πρόταση καθορισμού χρήσεων γης όρων και περιορισμών δόμησης (αποτύπωση των προτάσεων της διοίκησης της ΟΛΠ Α.Ε.). Οι ως άνω τέσσερις βασικές ζώνες υποδιαιρούνται σε υποζώνες. Στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Προγράμματος προτείνεται και η υλοποίηση έντεκα (11) Υποχρεωτικών (Υ.Ε.) και οκτώ (8) Πρόσθετων Επενδύσεων (Π.Ε.), ενώ προβλέπονται επίσης τρεις

(3) πρόσθετες δραστηριότητες που αφορούν μόνο στη λειτουργία και όχι στην κατασκευή έργων. Οι Υ.Ε. αποτελούν έργα της Σύμβασης του 2016, με στόχο την υλοποίησή τους κατά την πρώτη επενδυτική περίοδο (2016-2021), ενώ οι Π.Ε. θα υλοποιηθούν μέχρι το 2035. Εξάλλου, στο πλαίσιο της ΣΜΠΕ εξετάστηκαν συνολικά τέσσερα εναλλακτικά σενάρια και ένα υποσενάριο (που εκτίθενται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 5). Περαιτέρω, στο κεφάλαιο 1.5 εκτίθενται συνοπτικά τα συμπεράσματα της περιβαλλοντικής αποτίμησης του προτεινόμενου Προγράμματος (όπως επισημαίνεται, η αξιολόγηση είναι συνοπτική και μη εξαντλητική, αφορά μόνο τις γενικές κατηγορίες περιβαλλοντικών παραμέτρων και έχει ως στόχο την κατ' αρχήν και σε στρατηγικό επίπεδο αναφορά στις αναμενόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ενώ δεν υποκαθιστά τις επιμέρους αναλυτικές μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων που θα πρέπει να εκπονηθούν): α) Στο σύνολο των εξεταζόμενων παραμέτρων που αναμένονται επιπτώσεις στρατηγικού χαρακτήρα από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος, αυτές θα είναι προς τη θετική κατεύθυνση (χρήσεις γης, τομέας μεταφορών, πολιτιστική κληρονομιά κ.ά.), ενώ μέσω του Προγράμματος εκτιμήθηκαν και θετικές επιπτώσεις μη στρατηγικού χαρακτήρα, β) Το σύνολο των αρνητικών επιπτώσεων, που όμως δεν είναι στρατηγικού χαρακτήρα, σχετίζεται με τα θαλάσσια οικοσυστήματα, την ποιότητα των παράκτιων υδάτων, το έδαφος (πολύ μικρές δευτερογενείς επιπτώσεις) και την αύξηση της κατανάλωσης νερού και ενέργειας, ενώ τοπικού χαρακτήρα ασθενείς αρνητικές επιπτώσεις αναμένονται και στα τοπικά δίκτυα μεταφορών, και γ) Η ρύθμιση και η οργάνωση των χρήσεων γης της περιοχής του λιμένα Πειραιά που θα οδηγήσει στην υλοποίηση των επενδύσεων του ΟΛΠ εντός του λιμένα θα επιφέρει σημαντική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής –η οποία σε μεγάλο βαθμό είναι συνυφασμένη με την λειτουργία του λιμένα– με αποτελέσματα υπερτοπικού χαρακτήρα. Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, αποτιμάται ότι η συνολική συμβολή του προτεινόμενου Προγράμματος αναμένεται θετική και με μεγάλη ένταση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων, όπου αναμένονται επιπτώσεις στρατηγικού χαρακτήρα. Οι επιπτώσεις αρνητικού χαρακτήρα είναι κατά κανόνα ασθενείς, μη στρατηγικού χαρακτήρα που μπορούν να αντιμετωπιστούν στα πλαίσια των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθούν για κάθε μεμονωμένο έργο του παρόντος αναπτυξιακού προγράμματος (βλ. ιδίως κεφάλαιο 1.6). Ιδιαίτερως έχουν εφαρμογή οι όροι της απόφασης ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94701/5991/11-12-2020, με την οποία ανανεώθηκαν και τροποποιήθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για το συνολικό έργο του ΟΛΠ (λειτουργία λιμένα Πειραιά και κατασκευή και λειτουργία έργων βελτίωσης και επέκτασής του), ενώ δίδονται και ορισμένες κατευθύνσεις οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση τυχόν νέων έργων που θα προκύψουν σε μεταγενέστερη φάση και τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στην ως άνω ΑΕΠΟ

Αντιστοίχως εξακολουθεί στην βασική σκέψη 17 κατά την αξιολόγηση του ΣΜΠΕ το ΣτΕ ως ακολούθως: «Το υπό μελέτη σχέδιο έχει ως στόχο ακόμη την ικανοποίηση των ακόλουθων παραμέτρων: **• Βιώσιμη ανάπτυξη • ένταξη του λιμένα στο τοπικό περιβάλλον και λειτουργική σύνδεση αυτού με τον αστικό ιστό (π.χ. κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, κατανομή χρήσεων και δόμησης, πρόσβαση κοινού, αναβάθμιση υφιστάμενης αισθητικής ΧΛΖ κλπ.) • ενίσχυση του ρόλου του Πειραιά ως διαμετακομιστικό κέντρο της Ανατολικής Μεσογείου • ανάδειξη του Πειραιά σε κόμβο του παγκόσμιου συστήματος μεταφορών • εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη του λιμένα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα • συνδρομή στην τοπική και την Ελληνική Οικονομία • πλήρωση των στόχων του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού (ως προς τον ρόλο του λιμένα Πειραιά, την κρουαζιέρα κ.λπ.)**. Ο Λιμένας Πειραιώς σκοπείται να εξελιχθεί σε υπόδειγμα ολοκληρωμένου λιμένα, που θα προσφέρει μία πλήρη σειρά υπηρεσιών παγκοσμίου επιπέδου σε επιβάτες, φορτία και πλοία, καθώς και σε κορυφαίο διηπειρωτικό κόμβο, που θα προσελκύει και θα διευκολύνει την ομαλή δρομολόγηση εμπορικών ροών προς, από και εντός της Ευρώπης. Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία της EUROSTAT, ο Πειραιάς παραμένει διαχρονικά στα 20 κορυφαία λιμάνια με τις περισσότερες μετακινήσεις επιβατών, καθώς και στα 20 κορυφαία λιμάνια και όσον αφορά τον εμπορικό λιμένα...»

Ακολούθως στην βασική σκέψη 22 αναλύεται ότι αν και η ναυτιλιακή και λιμενική δραστηριότητα επιβαρύνει το φυσικό περιβάλλον -στην παρούσα περίπτωση βέβαια η λειτουργία του λιμένα είναι υφιστάμενη και συνυφασμένη με την περιοχή του Πειραιά και τις λειτουργίες του- ο προβλεπόμενος από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα εκσυγχρονισμός και οργάνωση του λιμένα (αερίελευση, οριοθέτηση περιοχών δόμησης, εξυπηρέτηση σύγχρονων πλοίων φιλικότερης προς το περιβάλλον τεχνολογίας, αυστηρή εφαρμογή σχεδίου παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων, νέοι χώροι πρασίνου κλπ.) **θα συμβάλει σε ένα βαθμό στον περιορισμό των υφιστάμενων αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων κλπ.** Οι επιπτώσεις των προτεινόμενων επενδύσεων (υποχρεωτικές και πρόσθετες) αφορούν **κατά κύριο λόγο σε επιπτώσεις τοπικού χαρακτήρα που θα αντιμετωπισθούν ή αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο των αντίστοιχων ΜΠΕ για έκδοση ΑΕΠΟ του κάθε έργου.** Οι κύριες επιπτώσεις -μη στρατηγικού χαρακτήρα- που σχετίζονται με εργασίες βυθοκόρησης αφορούν, πέραν της επίπτωσης στο θαλάσσιο πυθμένα και την ακτογραμμή, στην παραγωγή θορύβου και ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά την περίοδο εκτέλεσης των έργων, από την λειτουργία των βυθοκόρων και την παραγωγή και διαχείριση αποβλήτων είτε από τις ίδιες τις εργασίες βυθοκόρησης είτε από τη λειτουργία του εξοπλισμού. Πρέπει να επισημανθεί ωστόσο ότι πρόκειται

για επίπτωση που έχει περιορισμένη διάρκεια και αφορά μόνο τη φάση κατασκευής του έργου. Οι ποσότητες των υλικών βυθοκόρησης όπως αυτές εκτιμώνται, με βάση τις σχετικές τεχνικές μελέτες, που προβλέπονται στον επιβατικό λιμένα συνοψίζονται ως εξής: – ΥΕ01 Επέκταση Επιβατικού Λιμένα (Νότια Ζώνη, Φάση Α): 300.000 m³, – ΥΕ07 Βυθοκόρηση Κεντρικού Λιμένα: 260.000 m³ – Σύνολο: 560.000 m³. Από την λειτουργία των νέων επιβατικών σταθμών, των ξενοδοχείων και του νέου προβλήτα επέκτασης του επιβατικού λιμένα, και λόγω της αύξησης του μεγέθους και του πλήθους των κρουαζιερόπλοιων που θα εξυπηρετούνται, αναμένεται αύξηση του συνολικά παραγόμενου όγκου αποβλήτων, αύξηση της ποσότητας των παραγόμενων λυμάτων, και αύξηση της κατανάλωσης νερού και ηλεκτρικής ενέργειας. Αύξηση των ποσοτήτων νερού θα απαιτηθεί και για την άρδευση χώρων πρασίνου. Επισημαίνεται ότι η αύξηση της ζήτησης πόσιμου ύδατος και ενέργειας θα μετριασθεί ωστόσο λόγω των συστημάτων εξοικονόμησης που θα εγκατασταθούν, και του ενεργειακού σχεδιασμού των κτιρίων. Γενικότερα, η κατασκευή και λειτουργία των κτιριακών έργων της Περιοχής Ι, **θα δημιουργήσει μια σειρά επιπτώσεων οι οποίες είναι συνήθεις επιπτώσεις μεγάλων κτιριακών έργων και αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά με τη λήψη κατάλληλων επανορθωτικών μέτρων που τίθενται κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους.** Αναφορά γίνεται επίσης στα συμπεράσματα της «Μελέτης Τεκμηρίωσης της Πρόσθετης κυκλοφοριακής Φόρτισης ...», εκτιμάται δε ότι μετά την υλοποίηση της αναβάθμισης των υποδομών της ΝΕΖ, και σε ένα χρονικό ορίζοντα δεκαετίας, ο πρόσθετος κυκλοφοριακός φόρτος θα είναι της τάξης του 10% του υφιστάμενου. Δ) Τομέας IV- Αρχαιολογικός Χώρος περιοχής Σαλαμίνας και Ν. Ψυττάλειας, Νήσοι Αταλάντη και Χοιράδες Στον Τομέα IV δεν προτείνεται η υλοποίηση έργων σύμφωνα με τις πρόνοιες του υπό μελέτη Προγράμματος. Περαιτέρω, στο Κεφάλαιο 7.5 παρατίθενται συνοπτικά τα συμπεράσματα ως προς την περιβαλλοντική αποτίμηση του προτεινόμενου προγράμματος: – Στο σύνολο των εξεταζόμενων παραμέτρων που αναμένονται επιπτώσεις στρατηγικού χαρακτήρα από την εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος, αυτές θα είναι προς τη θετική κατεύθυνση (χρήσεις γης, τομέας μεταφορών, πολιτιστική κληρονομιά κ.ά.). Επίσης μέσω του Προγράμματος εκτιμήθηκαν και θετικές επιπτώσεις μη στρατηγικού χαρακτήρα. – Το σύνολο των αρνητικών επιπτώσεων, που όμως δεν είναι στρατηγικού χαρακτήρα, σχετίζεται με τα θαλάσσια οικοσυστήματα, την ποιότητα των παράκτιων υδάτων, το έδαφος (πολύ μικρές δευτερογενείς επιπτώσεις) και την αύξηση της κατανάλωσης νερού και ενέργειας. Τοπικού χαρακτήρα ασθενείς αρνητικές επιπτώσεις αναμένονται και στα τοπικά δίκτυα μεταφορών. **Οι επιπτώσεις αρνητικού χαρακτήρα είναι κατά κανόνα ασθενείς, μη στρατηγικού χαρακτήρα που μπορούν να αντιμετωπιστούν στα πλαίσια των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθούν για κάθε μεμονωμένο έργο του παρόντος αναπτυξιακού προγράμματος (στο**

Κεφάλαιο δε 7.6 δίδονται ορισμένες κατευθύνσεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ΕΠΟ των επιμέρους έργων).

Τα ως άνω στοιχεία επαναλαμβάνονται και στην βασική σκέψη 24, όπου αξιολογείται από το ΣΤΕ το χωριστό [συμπληρωματικό] τεύχος της ΣΜΠΕ με τίτλο «Υπόμνημα σε συνέχεια των αποφάσεων 547/2022, 548/2022 και 549/2022 του Συμβουλίου της Επικρατείας» και στο οποίο περιλαμβάνεται η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σχέση με κάθε ένα από τα έργα του Αναπτυξιακού Προγράμματος, τα οποία αντιστοιχούν στις 11 υποχρεωτικές και στις 8 πρόσθετες επενδύσεις και έχουν ομαδοποιηθεί σε κατηγορίες (κεφ. 2.4): α) λιμενικά έργα (Υ.Ε. 0102 και 09-10), β) κτιριακά έργα (Υ.Ε. 03, ΠΕ 01-02 και 04-08) και γ) έργα υποδομής (Υ.Ε. 04, 05, 07, 11 Π.Ε. 03), και δ) άλλα έργα (Υ.Ε. 06, 08). Ειδική μνεία γίνεται για την φάση λειτουργίας, αφού τα προτεινόμενα νέα έργα επίσης θα επηρεάσουν τις υφιστάμενες τεχνικές υποδομές και το συνολικό μεταφορικό έργο, οι οποίες θα πρέπει να ενισχυθούν κατάλληλα για να καλύψουν τις ανάγκες των νέων έργων. Θα απαιτηθεί η εκπόνηση επικαιροποιημένης κυκλοφοριακής μελέτης, καθώς και επέκταση ή ενίσχυση δικτύων Κ.Ω. ώστε να μπορούν οι επιπτώσεις των έργων στις τεχνικές υποδομές να χαρακτηριστούν ως μόνιμες αλλά μη σημαντικές σε σχέση με την έκταση και το μέγεθος των εκτελούμενων έργων, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σε μεγάλο βαθμό με τον κατάλληλο και έγκαιρο σχεδιασμό των σχετικών έργων και την ενίσχυση αυτών όπου απαιτείται.

Περαιτέρω σε διαβούλευση με το κοινό και τις αρμόδιες αρχές τέθηκαν τόσο το αρχικό κείμενο της ΣΜΠΕ (τον Ιούνιο του 2021) όσο και το συμπληρωματικό αυτής τεύχος (τον Μάιο του 2022). Επακολούθησε η ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/71177/4865/8.7.2022 εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία εγκρίθηκε περιβαλλοντικά το εν λόγω Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και η Μελέτη Διαχείρισης, βάσει της ΣΜΠΕ, του συμπληρωματικού υπομνήματος και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης, και υπό τους όρους που διατυπώθηκαν στην εισήγηση αυτή. Τέλος, η ΕΣΑΛ, με το πρακτικό 97/21.7.2022, γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της έγκρισης του ως άνω προγράμματος, συμβαδίζοντας έτσι με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα προς την οποία η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεως και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων

στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλη κοινοτική νομοθεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο παράρτημα Ι (άρθρο 5 παρ. 3 και 4 της οδηγίας). Οι οδηγίες για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων (2011/92/ΕΕ) και των σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΚ) αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς η τελευταία επιδιώκει να τοποθετήσει χρονικώς την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ήδη στο στάδιο στρατηγικού σχεδιασμού των ενεργειών των εθνικών αρχών. Η κατ' επιταγήν της οδηγίας αυτής εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι, συνεπώς, πιο ευρεία ή σφαιρική από εκείνη που αφορά συγκεκριμένο έργο. Είναι σαφές, ότι η απαίτηση διενέργειας ΣΕΠΕ **ανατρέχει σε σημείο πριν από την αξιολόγηση των μεμονωμένων έργων. Περαιτέρω, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, η θεραπεία της μη διενεργηθείσας εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση και εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι δεν παρέχει στους ενδιαφερομένους την ευκαιρία να παρακάμψουν το δίκαιο της Ένωσης ή να αποφύγουν να το εφαρμόσουν (απόφαση της 3ης Ιουλίου 2008, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-215/06 σκέψη 57)**. Το ΔΕΕ, εξάλλου, διευκρίνισε τις απαιτήσεις για την ως άνω θεραπεία: **Θα πρέπει να είναι ανοικτές όλες οι εναλλακτικές, ενώ στο στάδιο αυτό της διαδικασίας η νομιμοποίηση της κατάστασης θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα αποτελεσματικής συμμετοχής του κοινού αναφορικά με την έκβαση της διαδικασίας λήψεως αποφάσεως** (απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2013, Križan κ.λπ. C-416/10, σκέψη 90, προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως Juliane Kokotte στις υποθέσεις C-196, 197/16). Από τις ανωτέρω διατάξεις της Οδηγίας 2011/42/ΕΚ προκύπτει, πάντως, ότι ο κοινοτικός νομοθέτης με τη θέσπιση της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης απέβλεψε στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, συνεκτικού αλλά και ευέλικτου συστήματος περιβαλλοντικών εκτιμήσεων σχεδίων, προγραμμάτων και έργων. Χαρακτηριστικό του συστήματος αυτού είναι η ανοικτή και αμφίδρομη επικοινωνία των σταδίων περιβαλλοντικής εκτίμησης με την αξιοποίηση των περιβαλλοντικών πληροφοριών από όποια πηγή και επίπεδο λήψης αποφάσεων και αν προέρχονται. Το σύστημα αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα δίκτυο αλληλοτροφοδοτούμενων περιβαλλοντικών εκτιμήσεων εντός του οποίου πρώτον συλλέγονται οι πληροφορίες και διενεργούνται οι μελέτες που είναι αναγκαίες για την περιβαλλοντική αξιολόγηση η οποία προσήκει σε κάθε συγκεκριμένο στάδιο δημόσιας δράσης και δεύτερον πληροφορίες και μελέτες οι οποίες διενεργήθηκαν σε ένα πλαίσιο περιβαλλοντικής εκτίμησης μπορούν να αξιοποιούνται και εκτός του πλαισίου αυτού. (οράτε βας. σκ. 29 Γνωμ. 154/2022 ΣτΕ)

1.4. Αρμοδιότητα κυβερνητικών φορέων (κατ' άρθρον 2 παρ. 4 της ΣΠ και του συναφούς υπ' αρ. πρωτ. 1100/25810/2017 εγγράφου με το οποίο διαβιβάζεται η από 30-03-2017 επιστολή των κ. Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών).

Δυνάμει του υπ' αρ. πρωτ. 1100/25810/2017 εγγράφου με το οποίο διαβιβάζεται η από 30-03-2017 επιστολή των κ. Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών, διαβιβάστηκε στον Ο.Λ.Π. καθώς και στους λοιπούς αποδέκτες, μεταξύ των οποίων και η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων, διεξοδικός κατάλογος των άρθρων που αναφέρονται σε «Κυβερνητικό Φορέα του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.)» σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2.4 της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Λ.Π. Α.Ε. και την αντιστοίχιση ανά άρθρο του κατά περίπτωση αρμοδίου Κυβερνητικού Φορέα του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.). Σε αυτόν, για τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 της Σύμβασης Παραχώρησης, ως αρμόδιος Κυβερνητικός Φορέας του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.) αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων. Τέλος, δυνάμει του άρθρου **6.3(γ) «Η διαδικασία που ισχύει για την έγκριση οποιουδήποτε υποβληθέντος προσχεδίου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (το καθένα Προσχέδιο του ΣΑΛ) θα είναι ως εξής: (i)...(ii)...(iii)...(iv) κατά την εξέταση του προσχεδίου του ΣΑΛ, ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας θα λαμβάνει υπόψη και θα μπορεί να απορρίψει το προσχέδιο του ΣΑΛ μόνον επί τη βάση των ακόλουθων ζητημάτων: (Α)... (Β)... (Γ)... (Δ) των απόψεων της ΡΑΛ του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού ή/ και του Λιμενικού Σώματος Ελλάδος, στον βαθμό που σχετίζονται με την προστασία, ασφάλεια και τις λειτουργικές πτυχές του αντίστοιχου προσχεδίου του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης »**

1.5 Λοιπές Διατάξεις

Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου δεκάτου εννάτου ν. 2932/2001 (Α' 145), όπως έχουν τροποποιηθεί αντικατασταθεί και ισχύουν ισχύει ότι: **«1. α. Στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής συνιστάται Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων (Ε.Σ.Α.Λ.). β. Η Ε.Σ.Α.Λ. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και μετέχουν με τους αναπληρωτές τους: ο Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, ως μέλος, δύο (2) εκπρόσωποι του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, οι αρμόδιοι Γενικοί Γραμματείς, ως εκπρόσωποι, των Υπουργείων Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού, ο Πρόεδρος της Ρ.Α.Λ., καθώς και ένας (1) εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Ναυτιλίας και**

Νησιωτικής Πολιτικής (Υ.ΝΑ.Ν.Π.). Στις συνεδριάσεις της Ε.Σ.Α.Λ. καλούνται υποχρεωτικά, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Λιμένων Ελλάδος (Ε.ΛΙΜ.Ε.), ένας (1) εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ένωσης Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού (Π.Ε.Π.Ε.Ν.), ένας (1) εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν.), ένας (1) εκπρόσωπος του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Ν.Ε.Ε.), ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Εφοπλιστών Ναυτιλίας Μικρών Αποστάσεων (Ε.Ε.Ν.Μ.Α.), ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Εφοπλιστών Κρουαζιερόπλοιων και Φορέων Ναυτιλίας (Ε.Κ.Φ.Ν.), καθώς και εκπρόσωπος του οικείου δήμου και/ή της οικείας περιφέρειας, εφόσον συζητούνται ζητήματα αρμοδιότητάς τους. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής μπορούν, επίσης, να καλούνται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθηγητές Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, με ειδίκευση σε θέματα εκτέλεσης λιμενικών έργων, καθώς επίσης και προϊστάμενοι Διευθύνσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή άλλων Υπουργείων, με αντικείμενο αρμοδιότητας συναφές προς τα εξεταζόμενα από την Ε.Σ.Α.Λ. θέματα.

γ. Ο Γενικός Γραμματέας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, ο οποίος προεδρεύει της Ε.Σ.Α.Λ., καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, εισηγείται τα προς συζήτηση θέματα και επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής. Για τις αποφάσεις της Ε.Σ.Α.Λ., που επηρεάζουν την εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

δ. Οι Γενικοί Γραμματείς των Υπουργείων της περίπτωσης β' του παρόντος άρθρου, που συμμετέχουν στην Ε.Σ.Α.Λ., καθορίζονται με απόφαση του οικείου Υπουργού. Ως αναπληρωτές των Γενικών Γραμματέων ορίζονται οι κατά περίπτωση Γενικοί Διευθυντές των εν λόγω Γενικών Γραμματειών.

2. Ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής εποπτεύει τη λειτουργία της Επιτροπής και δύναται να εισάγει θέματα προς συζήτηση, ακόμη και εκτός ημερησίας διατάξεως.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ρυθμίζονται θέματα αναπλήρωσης των μελών της Επιτροπής, λειτουργίας της, γραμματειακής υποστήριξης της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Έργο της Επιτροπής είναι: α) Ο γενικός σχεδιασμός των προγραμμάτων, των μελετών και των έργων για τη δημιουργία, βελτίωση και αναβάθμιση της λιμενικής υποδομής και ο καθορισμός των προτεραιοτήτων ανάπτυξης του λιμενικού δυναμικού της χώρας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του θεσμοθετημένου εθνικού και περιφερειακού χωρικού σχεδιασμού. β) Η ιεράρχηση των εκτελεστέων έργων και η κατανομή πιστώσεων μεταξύ αυτών. γ) Ο καθορισμός των προδιαγραφών εκτέλεσης λιμενικών έργων, με στόχο την προσαρμογή της λιμενικής υποδομής στη νέα τεχνολογία ναυπήγησης πλοίων και στις νέες συνθήκες που δημιουργεί η απελευθέρωση της ακτοπλοΐας. δ) Η παρακολούθηση εκτέλεσης των λιμενικών έργων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, από τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς. ε) **Η παροχή γνώμης για την έγκριση, αναθεώρηση και**

επικαιροποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Μελετών Διαχείρισης (Master Plans) ή Προγραμμάτων Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (Π.Ε.Α.Λ.). Για τους λιμένες αρμοδιότητας των δημοτικών λιμενικών ταμείων, της πιο πάνω γνώμης της Ε.Σ.Α.Λ. προηγείται η χορήγηση γνώμης από το αρμόδιο δημοτικό συμβούλιο εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος από τον φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα. Η σύνταξη Αναπτυξιακού Προγράμματος και η Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan) είναι υποχρεωτική για τους λιμένες που έχουν χαρακτηριστεί ως διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας, σύμφωνα με την κατάταξη λιμένων του άρθρου 21 του ν. 3450/2006 (Α' 64). Για λιμένες μείζονος ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την πιο πάνω κατάταξη, συντάσσεται Πρόγραμμα Έργων Ανάπτυξης Λιμένα (Π.Ε.Α.Λ.). στ) Η παροχή γνώμης κατά την περ. δ' της παρ. 9. 5. α. Οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης των λιμένων διεθνούς ενδιαφέροντος εθνικής σημασίας υποχρεούνται, έως την 31η.12.2023, να προβούν στη σύνταξη ή την επικαιροποίηση του Αναπτυξιακού Προγράμματος και της Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) για τους λιμένες ευθύνης τους. β. Από την υποχρέωση της περ. α' εξαιρούνται οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης των λιμένων, των οποίων το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και η Μελέτη Διαχείρισης (Master Plan) κυρώθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4081/2012 (Α' 184). 6. Υφιστάμενα έργα της παρ. 2 του άρθρου 46, σε Οργανισμούς Λιμένων και σε Λιμενικά Ταμεία (δημοτικά ή κρατικά), με εξαίρεση τις κτιριακές εγκαταστάσεις, μη νομίμως εκτελεσθέντα έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου από φορείς του Δημοσίου, θεωρούνται νόμιμα από τον χρόνο έγκρισής τους από την Ε.Σ.Α.Λ. του Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) του λιμένα στο οποίο αυτά έχουν αποτυπωθεί και ενταχθεί, και της αντίστοιχης απόφασης έκδοσης των Περιβαλλοντικών Όρων. Η νομιμοποίηση κτιριακών εγκαταστάσεων εντός της χερσαίας ζώνης λιμένα διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α' 209) και του άρθρου 16 παρ. 2.δ) του ν. 4178/2013 (Α' 174). 7. α. Για την αποδοχή του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων ή της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αδειοδότηση των Λιμενικών Έργων, των υποκατηγοριών Α1 και Α2 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει, από τα οποία τροποποιούνται τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά (σε κάτοψη) του λιμένα, (δηλαδή σε έργα που αφορούν επέκταση ή τροποποίηση του λιμένα), σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 3 και στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4014/2011, όπως ισχύουν, απαιτείται η προηγούμενη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων. β. Η ως άνω γνωμοδότηση δεν απαιτείται στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης στις εξής περιπτώσεις: αα. κατά τη διαδικασία νομιμοποίησης υφιστάμενων έργων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του νόμου 2971/2001, όπως ισχύει, ββ. για έργα επισκευής ή συντήρησης υφιστάμενων λιμενικών

εγκαταστάσεων, γγ. στις εξής περιπτώσεις μελετών του Παραρτήματος ΙΙΙ Ομάδα 3η της υπουργικής απόφασης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής 1958/13.1.2012 (Β' 21) Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4014/2011 (Α' 209): i) Λιμένες σκαφών αναψυχής (μαρίνες) και καταφύγια τουριστικών σκαφών (α/α 5), εκτός εάν βρίσκονται εντός ζώνης λιμένα, (βάση του άρθρου 30 του ν. 2160/1993). ii) Μεμονωμένες ράμπες ανέλκυσης και καθέλκυσης σκαφών (α/α 8). iii) Έργα προστασίας ακτής από διάβρωση εντός της θάλασσας και σε απόσταση από την ακτή (α/α 9). iv) Έργα προστασίας ακτής από διάβρωση επί της ακτογραμμής (παράλληλα ή κάθετα) (α/α 10). v) Έργα ανάπλασης και διαμόρφωσης ακτής (α/α 11). vi) Τεχνητοί ύφαλοι στον πυθμένα της θάλασσας (α/α 13). vii) Ανάκτηση εδαφών από λίμνες (α/α 14B), δδ. για θέματα που αφορούν έργα εντός όχθης και παρόχθιας ζώνης (λιμνών - λιμνοθαλασσών). γ. Η γνωμοδότηση της περ. α' δεν απαιτείται, επίσης, κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση λιμενικών έργων τα οποία εντάσσονται σε εγκεκριμένο κατά την παρ. 9 Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan). 8. Η γνωμοδότηση αυτή υποκαθιστά τις γνωμοδοτήσεις των συναρμόδιων υπηρεσιών που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001 και στα άρθρα 3 και 4 του ν. 4014/2011, όπως ισχύουν, για τη συλλογή γνωμοδοτήσεων των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων διοίκησης κατά τη διαδικασία του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων ή της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αντιστοίχως. 9. α) Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από γνώμη της Ε.Σ.Α.Λ., εγκρίνονται τα Αναπτυξιακά Προγράμματα και Μελέτες Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan) των λιμένων της χώρας που έχουν χαρακτηριστεί ως διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας. Με τα σχέδια αυτά καθορίζονται τα μέγιστα επιτρεπόμενα όρια της ζώνης λιμένα, οι χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης στη χερσαία ζώνη του λιμένα, οι επιτρεπόμενες προσχώσεις και τα γενικά χαρακτηριστικά των προγραμματιζόμενων έργων που εξυπηρετούν την εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική, βιομηχανική και αλιευτική κίνηση, καθώς και την επισκευή και τον δεξαμενισμό πλοίων, η κυκλοφοριακή οργάνωση και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για την εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας και της ασφάλειας του λιμένα. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα γίνεται και η περιβαλλοντική έγκριση των πιο πάνω σχεδίων, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης κατά τις οικείες διατάξεις, με εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και υποβολή στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαβούλευση με το κοινό και τις αρμόδιες αρχές, αξιολόγηση της μελέτης και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης, καθώς και έκδοση εισήγησης, οι όροι της οποίας ενσωματώνονται στο διάταγμα. Εφόσον στη

χερσαία ή θαλάσσια ζώνη του λιμένα υπάρχουν μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι ή άλλα πολιτιστικά στοιχεία και σύνολα, τα προεδρικά διατάγματα του πρώτου εδαφίου προτείνονται και από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού. β) Η διαδικασία της περ. α' εφαρμόζεται και για κάθε αναθεώρηση ή ουσιώδη τροποποίηση των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και των Μελετών Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan) των λιμένων διεθνούς ενδιαφέροντος ή εθνικής σημασίας. Κατ' εξαίρεση, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ύστερα από γνώμη της

Ε.Σ.Α.Λ., μπορεί να επέρχονται μεμονωμένες και μη ουσιώδεις τροποποιήσεις στα Αναπτυξιακά Προγράμματα και τις Μελέτες Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan) των πιο πάνω λιμένων. Για τις τροποποιήσεις αυτές δεν απαιτείται να ακολουθηθεί η διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, εφόσον κατά τον διενεργούμενο περιβαλλοντικό προέλεγχο διαπιστωθεί ότι δεν επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. γ) Η έγκριση Π.Ε.Α.Λ. για λιμένες που έχουν χαρακτηριστεί ως μείζονος ενδιαφέροντος γίνεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ύστερα από γνώμη της Ε.Σ.Α.Λ. Με τις ίδιες αποφάσεις γίνεται και η περιβαλλοντική έγκριση των πιο πάνω προγραμμάτων, κατόπιν τήρησης των σχετικών διατάξεων περί στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, όπου αυτό απαιτείται κατά τις κείμενες διατάξεις. Για την έγκριση Π.Ε.Α.Λ. σε υφιστάμενο λιμένα ακολουθείται η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν απαιτείται ή όχι η τήρηση πλήρους διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης. δ) Στους λοιπούς λιμένες τοπικής σημασίας, ο καθορισμός των χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης εντός χερσαίας ζώνης λιμένα, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και, ύστερα από γνώμη της Ε.Σ.Α.Λ.. ε) Αποφάσεις της Ε.Σ.Α.Λ. που έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, με τις οποίες εγκρίνονται χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δόμησης λιμένων, επέχουν θέση σύμφωνης γνώμης για τη ρύθμιση των ζητημάτων αυτών με προεδρικό διάταγμα, εκτός αν στο μεταξύ υποβληθεί νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης Λιμένα (Master Plan) προς έλεγχο ή ζητείται η επικαιροποίηση του ισχύοντος. 10. Η Επιτροπή εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του έτους αναφοράς συντάσσει και υποβάλλει ετήσια απολογιστική έκθεση του έργου της στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

Γ. Πραγματικά Περιστατικά

Στις 08.06.2023 η Αρχή κατέστη αποδέκτης επιστολής υπ' αριθμ. Πρωτοκόλλου 3000.0/42417/2023 (Ρ.Α.Λ. 960/8-06-2023) του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, σε συνέχεια της επιστολής υπ' αριθμ. Πρωτοκόλλου 3000.0/32990/2023 (Ρ.Α.Λ.

742/04-05-2023), με την οποία ζητά τη διατύπωση των απόψεων της Αρχής κατ' άρθρο 6.3. (γ) (iv) (Δ) της κυρωθείσας με το άρθρο 1του Ν.4404/2016 Σύμβασης Παραχώρησης, επί του επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ) Πειραιά. Ο συνημμένος ηλεκτρονικός σύνδεσμος συμπεριελάμβανε τα ακόλουθα αρχεία:

- Το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα (ΣΑΛ), με τα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 1, 2, 3, 4
- Το Π.Δ. (Δ' 32) «Έγκριση Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) λιμένα Πειραιά».
- Τη Μελέτη Τεκμηρίωσης της Πρόσθετης Κυκλοφοριακής Φόρτισης στις κύριες διαδρομές άφιξης και αναχώρησης, από τα Έργα Αναβάθμισης της Λειτουργίας του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων (Σ.ΕΜΠΟ.) του Ο.Λ.Π. (όπως αυτά προβλέπονται στο MASTERPLAN)
- Τη ΜΕΛΕΤΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΦΟΡΤΙΣΗΣ - ΑΠΟ ΤΑ ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ MASTERPLAN ΓΙΑ ΤΗ Χ.Ζ.Λ. ΤΟΥ ΕΠΙΒΑΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΣΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΦΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ
- Τη Μελέτη Τεκμηρίωσης της Πρόσθετης κυκλοφοριακής Φόρτισης -από τη Βελτίωση της Υποδομής της ΝΕΖ, όπως προβλέπεται στο MASTERPLAN- στις κύριες διαδρομές άφιξης και αναχώρησης
- Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: Μελέτες Τεκμηρίωσης της Πρόσθετης Κυκλοφοριακής Φόρτισης από τα Νέα Έργα του Master Plan.

Τέλος, στο πλαίσιο του εν θέματι Σχεδίου, απέστειλαν τις παρατηρήσεις τους τα τμήματα Τεχνικής Αξιολόγησης Λιμενικών Έργων και Ανάλυσης και Οικονομικής Τεκμηρίωσης της Αρχής.

Δ. Παρατηρήσεις επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα Πειραιά.

Σύμφωνα με το άρθρο 6.1(β) της ΣΠ αυτής προβλέπεται ότι κατά την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων, μεταξύ των οποίων είναι και η προσήκουσα υλοποίηση των Πρώτων Υ.Ε., η Ο.Λ.Π. Α.Ε. «[...] θα συμμορφώνεται ανά πάσα στιγμή και από κάθε ουσιώδη άποψη με: [...] το Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα, καταρτισμένο, επικαιροποιημένο και εγκεκριμένο σύμφωνα με το Άρθρο 6.3.».

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6.3(α)(i) της ΣΠ, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. υπέβαλε, σε συνέχεια άλλων προγενέστερων προσχεδίων του Σ.Α.Λ., στη Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε. το από 18.01.2018 Σ.Α.Λ., το οποίο, τελικώς, κατέστη το ισχύον Σ.Α.Λ. της Ο.Λ.Π. Α.Ε. για την Πρώτη Επενδυτική Περίοδο και για το οποίο, μάλιστα, η Ρ.Α.Λ. είχε διατυπώσει τις σχετικές απόψεις της, δυνάμει του άρθρου 6.3(γ)(iv)(Δ) της ΣΠ, κατά την 31η Συνεδρίαση των Μελών της.

Εν προκειμένω, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. υπέβαλε προς έγκριση το από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. στη Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε., η οποία το διαβίβασε στη Ρ.Α.Λ. για τις επί του αντικειμένου του θέματος απόψεις της, σύμφωνα και με τις προαναφερθείσες πρόνοιες της ΣΠ. Στο πλαίσιο αυτό, δηλαδή της εξέτασης του εν λόγω σχεδίου, η Αρχή θεωρεί ότι το από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. αφορά σε αναθεώρηση / επικαιροποίηση του υφιστάμενου και ήδη εγκριθέντος 18.01.2018 Σ.Α.Λ. κι, εν όψει τούτου, υποβάλλεται, εκ νέου, προκειμένου να λάβει της εγκρίσεως του αρμόδιου κυβερνητικού φορέα του Ε.Δ. (ήτοι της Γ.Γ.Λ.Λ.Π.Ν.Ε.), δυνάμει του άρθρου 6.3(α)(i) της ΣΠ.

Η θεώρηση αυτή προκύπτει από το περιεχόμενο του εν λόγω Σχεδίου και δη των διαλαμβανομένων υπό του κεφαλαίου 1.2 «Αντικείμενο και στόχοι του ΣΑΛ» της σελ. 12 αυτού, όπου ρητά αναφέρεται ότι το αντικείμενο του 21.04.2023 Σ.Α.Λ. έγκειται στη λεπτομερή παρουσίαση όλων των έργων, που θα υλοποιηθούν από την Ο.Λ.Π. Α.Ε. κατά την Πρώτη Επενδυτική Περίοδο, στα οποία συγκαταλέγονται οι Υ.Ε. του Παραρτήματος 7.2 της ΣΠ [βλ. περ. (iv) του Παραρτήματος 6.3(β) της ΣΠ], που υποχρεούται η Ο.Λ.Π. Α.Ε. να υλοποιήσει, καθώς και οι Πρόσθετες Επενδύσεις, για τις οποίες η ΣΠ δεν προβλέπει αντίστοιχη δέσμευση εκ μέρους της Ο.Λ.Π. Α.Ε.

Το άρθρο 6.3 της ΣΠ περιγράφει τους όρους και τις διαδικασίες που ισχύουν για την υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση κάθε Σ.Α.Λ., οι οποίες κατά χρονική σειρά συνοψίζονται ως ακολούθως.

Η Ο.Λ.Π. Α.Ε. θα πρέπει να υποβάλει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ΣΠ, ένα αρχικό Σ.Α.Λ., το οποίο θα πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 6.3 της ΣΠ. Προς τον σκοπό αυτό, εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ΣΠ η Ο.Λ.Π. Α.Ε. υποβάλει ένα προσχέδιο του αρχικού Σ.Α.Λ., το οποίο αξιολογείται εντός 60 ημερών από τον αρμόδιο κυβερνητικό φορέα και ο οποίος είτε θα το απορρίψει είτε θα το εγκρίνει. Αν εντός του προαναφερθέντος χρονικού διαστήματος, των 60 ημερών, ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας δεν απορρίψει, αλλά ούτε και εγκρίνει, το εν λόγω προσχέδιο, τότε τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του Ε.Δ. και το εν λόγω προσχέδιο καθίσταται εγκριθέν. Αν το απορρίψει, αναφέρει τους λόγους απόρριψης, προκειμένου να ληφθούν υπ' όψη της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και να ενσωματωθούν κατά την υποβολή του αναθεωρημένου προσχεδίου του Σ.Α.Λ., το οποίο η ίδια θα υποβάλει προς έκκριση εντός 60 ημερών από την ημερομηνία λήψης της ειδοποίησης απόρριψης. Εάν, εντός 150 ημερών από την αρχική του υποβολή, το προσχέδιο του Σ.Α.Λ. δεν εγκριθεί από τον αρμόδιο κυβερνητικό φορέα, τότε τα Μέρη μπορούν κάθε σχετική διαφορά να την παραπέμψουν προς επίλυση σύμφωνα με το άρθρο 27 ή αν τα Μέρη συμφωνήσουν σύμφωνα με το άρθρο 28 της ΣΠ. Μετά την έγκριση ή την τεκμαιρόμενη έγκριση ή την κρίση ότι έγινε αποδεκτό, κατά τα προαναφερθέντα, το προσχέδιο του Σ.Α.Λ. καθίσταται το ισχύον αρχικό Σ.Α.Λ. Εν συνεχεία, στην αρχή της δεύτερης και κάθε επόμενης

επενδυτικής περιόδου, η Ο.Λ.Π. Α.Ε. θα υποβάλει προς έγκριση στον αρμόδιο κυβερνητικό φορέα ένα κατάλληλα αναθεωρημένο Επικαιροποιημένο ή/και αναμορφωμένο Σ.Α.Λ. Το αρχικό Σ.Α.Λ. και κάθε Επικαιροποιημένο συγκροτούν από κοινού το Σ.Α.Λ., τα οποία πρέπει να πληρούν τους όρους του άρθρου 6.3 της ΣΠ.

I. Υποχρεωτικές Επενδύσεις της Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου της ΣΠ

Σύμφωνα με την ΣΠ μεταξύ του Ε.Δ. και της Ο.Λ.Π. Α.Ε., που κυρώθηκε με τον Ν.4404/2016 και τροποποιήθηκε με την από 22.09.2021 συμφωνία τροποποίησης που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.4838/2021, κατά την Πρώτη Επενδυτική Περίοδο – η οποία ξεκίνησε την 10^η Αυγούστου 2016 και λήγει, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 7.2 της ΣΠ, την αμέσως προηγούμενη ημέρα της δεκάτης (10^{ης}) επετείου αυτής (09.08.2026) – η Ο.Λ.Π. Α.Ε. θα αναλάβει την υλοποίηση των Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων (εφεξής: Υ.Ε.), οι οποίες αναφέρονται στο Παράρτημα 7.2 της ΣΠ και των οποίων το Συνολικό Κόστος Αναφοράς ανέρχεται στο ποσό των 293.783.800 ευρώ.

Οι Πρώτες Υ.Ε. διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: (α) αυτές που ορίζονται ως Προτεραιότητας I, Συνολικού Κόστους Αναφοράς 222.283.800€, τις οποίες, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων προβλέψεων του άρθρου 7.2 της ΣΠ, δεν μπορεί η Ο.Λ.Π. Α.Ε. να τροποποιήσει και (β) αυτές που ορίζονται ως Προτεραιότητας II, Συνολικού Κόστους Αναφοράς 71.500.000€, που μπορεί η Ο.Λ.Π. Α.Ε. να προτείνει επιπροσθέτως ή στη θέση τους άλλες επενδύσεις, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων όρων του άρθρου 7.3 της ΣΠ.

II. Αντιστοίχιση Έργων Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου μεταξύ του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. και του Παραρτήματος 7.2 της ΣΠ.

Στον Πίνακα 1 που ακολουθεί αντιστοιχούνται τα αναφερθέντα: (α) στο από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και (β) του Παραρτήματος 7.2 της ΣΠ έργα, της Πρώτης Επενδυτικής, ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 – Επενδύσεις Έργων Λιμένα εντός Πρώτης Επενδυτικής Περιόδου					
Υποχρεωτικές Επενδύσεις		Έργα του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ.		Έργα Παραρτήματος 7.2 της ΣΠ	
Αρ.	Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας I	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.
1	Επέκταση Επιβατικού Λιμένα (Νότια Ζώνη, Φάση Α)	136.283.800€	5.451.352€	136.283.800€	5.451.352€
2	Επισκευή δαπέδων, σιδηροτροχιών και γερανογεφυρών στοιβάδας (RMGcranes) Προβλήτα I Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων	8.000.000€	8.000.000€	8.000.000€	8.000.000€
7	Βυθοκόρηση Κεντρικού Λιμένα	8.000.000€	8.000.000€	8.000.000€	8.000.000€
9	Κατασκευή Νέου Προβλήτα Πετρελαιοειδών	15.000.000€	15.000.000€	15.000.000€	15.000.000€
11	Βελτίωση Υποδομών Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (συμπεριλαμβανομένων των πλωτών δεξαμενών)	55.000.000€	55.000.000€	55.000.000€	55.000.000€
ΣΥ	Σύνολο Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων Προτεραιότητας I	222.283.800€	91.451.352€	222.283.800€	91.451.352€
Αρ.	Πρώτες Υποχρεωτικές Επενδύσεις Προτεραιότητας II	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.
3	Μετατροπή της Πενταγωνικής Αποθήκης σε Επιβατικό Σταθμό Κρουαζιέρας	1.500.000€	1.500.000€	1.500.000€	1.500.000€
4	Υπόγεια Οδική Σύνδεση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων με Πρώην Χώρο ΟΔΔΥ	5.000.000€	5.000.000€	5.000.000€	5.000.000€
5	Βελτίωση και Συντήρηση Υποδομών Λιμένα	15.000.000€	15.000.000€	15.000.000€	15.000.000€
6	Προμήθεια Εξοπλισμού	25.000.000€	25.000.000€	25.000.000€	25.000.000€
8	Μελέτες	5.000.000€	5.000.000€	5.000.000€	5.000.000€
10	Επέκταση Σταθμού Διακίνησης Αυτοκινήτων (Λιμένας Ηρακλέους)	20.000.000€	20.000.000€	20.000.000€	20.000.000€
ΣΥ	Σύνολο Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων Προτεραιότητας II	71.500.000€	71.500.000€	71.500.000€	71.500.000€
ΣΥ	Σύνολο Πρώτων Υποχρεωτικών Επενδύσεων Προτεραιότητας I και II	293.783.000€	162.951.352€	293.783.000€	162.951.352€
Πρόσθετες Επενδύσεις		Έργα του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ.		Έργα Παραρτήματος 7.2 της ΣΠ	
Αρ.	Πρόσθετες Επενδύσεις	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.	Κόστος Αναφοράς	Συμμετοχή Ο.Λ.Π.
1	Νέα Αποθήκη Εμβαδού 10.630τ.μ. στον χώρο πρώην ΟΔΔΥ (Α Φάση), έκτασης οικοπέδου 80.000τ.μ.)	16.000.000€	16.000.000€	-	-
2	Κτίριο χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων στον Προβλήτα Ηρακλέους,	28.000.000€	28.000.000€	-	-
3	Οικολογικά Λεωφορεία	5.000.000€	5.000.000€	-	-
4	Κατασκευή Επιβατικού Σταθμού Κρουαζιέρας Εμβαδού 17.000τ.μ. + 5.000τ.μ.= 22.000τ.μ.	55.000.000€	55.000.000€	-	-
6	Αναβάθμιση μώλου Δραπετσώνας	4.400.000€	4.400.000€	-	-
7	Αναβάθμιση λιμενικού φωτισμού	2.607.341,88€	2.607.341,88€	-	-
ΣΠ	Σύνολο Πρόσθετων Επενδύσεων	111.007.341,88€	111.007.341,88€	-	-
ΣΕ	Συνολικές Επενδύσεις (Υποχρεωτικές και Πρόσθετες)	404.791.141,88€	273.958.693,88€	293.783.000€	162.951.352€

III. Παρατηρήσεις – Σχόλια επί των Έργων του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. της Ο.Λ.Π. Α.Ε.

Έργα Υποχρεωτικών Επενδύσεων

- 1 – Στη σελ. 60 του εν λόγω Σχεδίου, όπου περιγράφεται η Υ.Ε.07. «*Βυθοκόρηση Κεντρικού Λιμένα*», πραγματοποιείται η εξής αναφορά: «{...}».

Διευκρινίζεται ότι η προαναφερθείσα ποσότητα, των {...}, δεν βρίσκεται σε συμφωνία με την αντίστοιχη των {...} που προέκυψε ως αποτέλεσμα των υφιστάμενων βαθμομετρήσεων του Master Plan. Προτείνεται η διόρθωσή της.

- 2 – Στη σελ. 137 επ. περιγράφεται η Υ.Ε.05 - 07 «*Εγκατάσταση reefer racks στον Προβλήτα Ι*».

Δέον όπως ο Ανεξάρτητος Μηχανικός διευκρινίσει αν {...}.

E. Γενικές Παρατηρήσεις – Σχόλια επί του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ. της Ο.Λ.Π. Α.Ε.

- 1 – Η κατάρτιση του εν λόγω Σχεδίου οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 6.3(β)(iii) της ΣΠ, να ακολουθήσει τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές όπως παρατίθενται στο Παράρτημα 6.3(β) της ΣΠ και δη των προβλέψεων της παρ. (i)(ΣΤ) αυτού, δηλαδή της «[...] λεπτομερούς περιγραφής των πηγών [...] των κεφαλαιακών αναγκών». {...}.

- 2 – Στα στοιχεία περιγραφής και τεκμηρίωσης των προτεινομένων εκ του εν λόγω Σχεδίου επενδύσεων απουσιάζει:

α) η απεικόνιση διαγραμμάτων των δαπανών υλοποίησης των έργων (cash flow) αναφορικά με τις υπ' αριθ. Υ.Ε {...} και τις Π.Ε.: {...}.

β) η σαφής απεικόνιση της χρονικής διάρκειας και της αλληλουχίας των δράσεων υλοποίησης των έργων (διάγραμμα τύπου Gantt ή Pert) αναφορικά με τις υπ' αριθ. Υ.Ε.: {...} και τις Π.Ε.: {...}.

γ) η λεπτομερής απεικόνιση προϋπολογισμού των εργασιών των περιγραφόμενων έργων αναφορικά με τις υπ' αριθ. Υ.Ε.: {...}.

δ) η ανάλυση πλεονεκτημάτων, μειονεκτημάτων, ευκαιριών και κινδύνων (ανάλυση SWOT ή αντίστοιχης πρόσφορης μεθόδου) για τις εργασίες υλοποίησης των έργων αναφορικά με τις υπ' αριθ. Π.Ε.: {...}.

ΣΤ. Νομικά ζητήματα επί των εγκρίσεων Περιβαλλοντικών Όρων ιδίως της ΑΕΠΟ

Στην προκειμένη περίπτωση, το ιστορικό της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του σχεδίου και των έργων στον Λιμένα του Πειραιά, και ιδίως η έκδοση της 547/2022 απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου που επέβαλε στη Διοίκηση την επιστροφή στο, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, προηγούμενο στάδιο της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης με τη σύνταξη και έγκριση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του σχεδιασμού του λιμένα **ενώ είχε προηγηθεί η έκδοση αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων του σχεδίου (με την τελευταία εξ αυτών, την υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/ 94701/5991/11.12.2020, να καταλαμβάνει «το συνολικό έργο**

του ΟΛΠ»), θέτει το ζήτημα εάν η εν λόγω στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση έγινε σε συμφωνία προς τις ανωτέρω διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας ή, αντιθέτως, εάν με τον τρόπο και τον χρόνο κατά τον οποίο έγινε έρχεται σε αντίθεση με αυτήν, υπό την έννοια ότι στηρίχθηκε αποκλειστικά σε αποδοχή της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης και των ήδη εγκριθέντων περιβαλλοντικών όρων των επιμέρους έργων και του συνολικού έργου του ΟΛΠ.

Ως προς το ζήτημα αυτό αν και το Ε' Τμήμα του ΣτΕ έκρινε ότι η εξεταζόμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση προέβη σε νέα αξιολόγηση σε ανώτερο επίπεδο των επιμέρους έργων και του συνολικού σχεδιασμού συμβατή με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας καθώς: 1. Η μελέτη της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης συμπληρώθηκε με χωριστό τεύχος τον Απρίλιο του έτους 2022 σε συμμόρφωση προς την 547/2022 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κοινό. Στο τεύχος αυτό αποτυπώνεται η συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων των έργων και παρεμβάσεων που σχεδιάζονται στο λιμάνι. Η συμπληρωματική αυτή μελέτη υποβάλλει σε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση το σύνολο του σχεδίου ανάπτυξης του Λιμένα Πειραιά και επομένως περιλαμβάνει εκτός της περιβαλλοντικής εκτίμησης σε στρατηγικό επίπεδο των όρων δόμησης και χρήσεων γης και τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις υποχρεωτικές και πρόσθετες και τα λοιπά έργα και παρεμβάσεις του προγραμματικού σχεδίου του ΟΛΠ. 2. Ως προς το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων οι μελέτες που απαρτίζουν το σύνολο της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης εξετάζουν τις στρατηγικού χαρακτήρα περιβαλλοντικές συνέπειες του σχεδίου τόσο ως προς τους όρους δόμησης και τις χρήσεις γης (αρχική μελέτη του Απριλίου του έτους 2021) όσο και ως προς τα κατ' ιδίαν έργα (συμπληρωματική μελέτη του Απριλίου του έτους 2022) διακρινόμενες κατά τούτο από τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων και καταλείποντας σε αυτές την εξέταση των τοπικού χαρακτήρα περιβαλλοντικών συνεπειών. Περιλαμβάνουν δε (κεφάλαιο 5 της ΣΜΠΕ του Απριλίου του έτους 2021) εναλλακτικές λύσεις τόσο ως προς τον σχεδιασμό όσο και ως προς τα έργα, μεταξύ δε αυτών και τη μηδενική, οι οποίες τέθηκαν σε διαβούλευση. 3. Οι εξεταζόμενες ρυθμίσεις έχουν προεχόντως τον χαρακτήρα νέου πολεοδομικού σχεδιασμού, ο οποίος αξιοποιεί μεν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που προκύπτουν από τις προηγούμενες περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις των έργων του λιμένα προκειμένου να διαμορφώσει τα κατάλληλα πολεοδομικά μεγέθη πλην λειτουργεί και επεμβαίνει ρυθμιστικά σε ανώτερο επίπεδο και αναμορφώνει τον υφιστάμενο πολεοδομικό σχεδιασμό του λιμένα που είχε εγκριθεί με αποφάσεις της ΕΣΑΛ που κυρώθηκαν με τον ν. 4072/2012. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, νομίμως εχώρησε από την άποψη του κατά τα ανωτέρω «πρωθύστερου» σχήματος η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση του νέου σχεδιασμού του λιμένα.

Καταλήγουν όμως το Ε' τμήμα του ΣτΕ ότι είναι άλλο το ζήτημα εάν πρέπει να χωρήσει επανεξέταση και αναθεώρηση των ισχυουσών ΑΕΠΟ, ιδίως της ΑΕΠΟ 94701/5991/11.12.2020 ως προς τη συμβατότητά τους με το προεδρικό διάταγμα που εξεδόθη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων σε φανερή ψηφοφορία κατά πλειοψηφία

ΓΝΩΜΟΔΟΤΕΙ

Με βάση τα στοιχεία, ως αυτά αναλύθηκαν στο νομοθετικό πλαίσιο και εξειδικεύτηκαν στα κεφάλαια Δ Ε και Στ της παρούσας εισήγησης, η Αρχή ως προς το υποβληθέν Επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάπτυξης Λιμένα μαζί με τα παραρτήματά του, όπως τα υπέβαλε η ΟΛΠ Α.Ε. προς το αρμόδιο Κυβερνητικό Όργανο, ήτοι τον κ. Γ.Γ. Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής, επισημαίνει τα ακόλουθα ζητήματα προς αποτροπή μελλοντικών δικαστικών εμπλοκών, οι οποίες θα διακινδυνεύσουν νέες καθυστερήσεις στην εξέλιξη των αναπτυξιακών έργων του λιμένος Πειραιώς:

- 1) Ενόψει της άσκησης αίτησης ακύρωσης ήδη από το έτος 2021 μεταξύ άλλων πράξεων και κατά της ΑΕΠΟ 94701/5991/11.12.2020, η οποία έχει προσδιοριστεί να δικαστεί ενώπιον της Ολομελείας του ΣτΕ την 22/9/2023 και δυνάμει της οποίας έχει εκδοθεί η υπ' αρ. 47/2023 απόφασης αναστολής του ΣτΕ με την οποία ανεστάλη η πρόοδος έργων των οποίων οι περιβαλλοντικοί όροι έχουν εγκριθεί με την ως άνω ΑΕΠΟ, θα πρέπει να διερευνηθεί ανά έργο κατά πόσον {...}.
- 2) Να υπομνήσει προς την Ο.Λ.Π. Α.Ε. το γεγονός ότι θα απαιτηθεί η εκπόνηση επικαιροποιημένης κυκλοφοριακής μελέτης, καθώς και επέκταση ή ενίσχυση δικτύων Κ.Ω. ώστε να μπορούν οι επιπτώσεις των έργων στις τεχνικές υποδομές να χαρακτηριστούν ως μόνιμες αλλά μη σημαντικές σε σχέση με την έκταση και το μέγεθος των εκτελούμενων έργων, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σε μεγάλο βαθμό με τον κατάλληλο και έγκαιρο σχεδιασμό των σχετικών έργων και την ενίσχυση αυτών όπου απαιτείται, ως προβλέπεται και στο υπόμνημα για το κατατεθέν και εγκριθέν Σ.Μ.Π.Ε., ώστε να μην διακινδυνεύσει από νέες δικαστικές εμπλοκές κατά την κατασκευαστική φάση οποιοδήποτε έργο.
- 3) Να συμπληρωθεί το υποβληθέν επικαιροποιημένο Σ.Α.Λ. με τα στοιχεία περιγραφής και τεκμηρίωσης των προτεινομένων εκ του εν λόγω Σχεδίου επενδύσεων όπως αυτά αναλυτικά αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία «Δ. Παρατηρήσεις επί του Επικαιροποιημένου Σχεδίου Ανάπτυξης Λιμένα Πειραιά.», «Ε. Γενικές Παρατηρήσεις – Σχόλια επί του από 21.04.2023 Σ.Α.Λ.

της Ο.Λ.Π. Α.Ε.» και «ΣΤ. Νομικά ζητήματα επί των εγκρίσεων Περιβαλλοντικών Όρων ιδίως της ΑΕΠΟ» της παρούσας.

- 4) Να επισημανθεί στον αρμόδιο Κυβερνητικό Φορέα, προς διερεύνηση και αξιολόγηση, το γεγονός ότι η ΣΠ {...}.

Ο Πρόεδρος της
Ρυθμιστικής Αρχής Λιμένων

Απόστολος Γ. Παπαποστόλου